

ÇFARE ESHTË
KRISHTERIMI

WHAT IS CHRISTIANITY?

by

Joel Stephen Williams

Translation by Christians in Albania

Translation facilitated by Aubrey Stephens

SHKRIMET E DHIATES SE RE

Mateu	1 Timoteu
Marku	2 Timoteu
Luka	Titit
Gjoni	Filemonit
Veprat e Apostujve	Hebrenjve
Romaket	Jakobit
1 Korintasve	1 Pjetrit
2 Korintasve	2 Pjetrit
Galatasve	1 Gjonit
Efesjaneve	2 Gjonit
Filipjaneve	3 Gjonit
Kolosjaneve	Judeut
1 Thesalonikasve	Zbulesa
2 Thesalonikasve	

Lexuesi inkurajohet te kete ose Dhiaten e Re ose Biblen dhe te lexoje te gjitha referencat e shkrimeve te cilat jane ne kete liber. Perverc Bibles dicka tjeter qe mund te nevojitet eshte nje fjalor Grek sepse Dhiata e Re ka qene e shkruajtur ne greqisht. Shkurtime “ cf “ brenda thonjezave do te thote krahaso.

CFARE ESHTË KRISHTERIMI?

Qellimi I ketij libri eshte qe t'ju shpjegoje ju krishterimin ne terma te thjeshte, t'ju tregojeju se si mund te beheni te krishtere dhe te permbledhe cfare ju duhet te besoni dhe si te veproni si te krishtere. Krishterimi per te cilin do te lexoni ne fletet e ketij libri eshte krishterimi I njohur dhe I praktikuar ne nje moshe apostolike ne shekullin e pare. Do te behet nje perpjekje e sinqerte per te dokumentuar me perpikmeri nga shkrimet e frikshme cdo deklarate rreth krishterimit. Ajo qe percjell ky liber eshte perpjekja per t'ju prezantuar ju krishterimin pa traditat e burrave dhe te grave te 2000 vjeteve te fundit. Shumica e ketyre traditave jane te pademshme dhe disa jane te gabuara prej te cilave duhet te shmangemi.

Shume njerez sot jane konfuzë rreth krishterimit sepse ata e bashkojne ate me tradita te cilat e fshehin te verteten. Ndoshta ju keni pasur paragjykime kunder krishterimit ne te kaluaren sepse ju keni pare shembuj te pamjaftueshem ne kisha ose ne jeten e disa personave qe e quajne veten te krishtere. N.q.s. eshte keshtu ju lutem lexoni kete liber dhe gjykoni krishterimin nga ideali se cfare duhet te behet dhe jo nga perpjekja e disa personave per te qene te krishtere. Gjykoni krishterimin nga standarti I dhene ne Dhiaten e Re per ate qe te krishteret dhe kisha duhet te jete. Ata qe deklarojne qe jane te krishtere mund te mos jetojne, adhurojne ose mesojne ashtu sic duhet per disa arsye. Ndoshta ata jane injorant te se vertetes, ndoshta kane qene udhezuar nga mesimet e gabuara, ndoshta ata jane hipokrit. Ne te shumtat e rasteve ato jane te sinqerte por ato kane bere disa gabime si te gjitha qenjet njerezore. Ju lutem mos e refuzoni krishterimin vetem nga deshtimi I dikujt qe ju njihni I cili kishte deshmuar qe te ishte I krishtere. Gjykoni krishterimin me ane te Jezu Krishtit. Ju do te zbuloni se Jezu Krishti, autori dhe themeluesi I besimit krishter nuk do t'ju zhgenjeje ju ne asnje menyre. Ndersa pasardhesit e tij bejne gabime, ai eshte pa faj.

NEVOJA PER SHPETIM

Krishterimi eshte feja e atyre qe quhen te krishtere (Veprat e Apostujve 11:26; 26:28; 1Pjetri 4:16). Nje I krishtere eshte thjesht nje ndjekes I Jezusit te Nazaretit qe eshte quajtur Krisht ose Mesia nga ata qe besojne ne te. Perse duhet qe cdo njeri te jete I krishtere? Pyetja e kesaj pergjigje eshte se ne na nevojitet shpetim prej mekateve tona. Per te kuptuar me mire nevojen per shpetim prej mekateve tona, duhet ne fillim te shohim se cfare do te thote te jesh nje qenje njerezore e pergjegjshme dhe nje qenie e rendesishme per Zotin.

Te gjitha qenjet njerezore jane me shume se krijesa fizike ndryshe nga kafshet. Ne kemi dicka brenda nesh qe quhet "shpirt" I cili do te thote qe ne jemi krijesa shpirtore (Veprat e Apostujve 7:59; 1Korintasve 2:11; 1Thesalonikasve 5:23; Jakobi 2:26). Ne fillim perendia krijoi qiellin e token (Zanafilla 1:1), pastaj ai krijoi njeriun sipas shembelltyres se vet (Zanafilla 1:26-27; Kolosjanet 3:10; Jakobi 3:9). Kjo do te thote qe perendia na ka dhene aftesine e te menduarit dhe te arsyetuarit. Ne kemi aftesine te kuptojme gjera shpirtore dhe besojme ne nje qenje supreme te cilin e quajme "Zot". Ne jemi ne gjendje te dallojme te miren nga e keqja, te ndjehemi fajtor ashtu sic mund te kuptojme gjerat qe jame te ndershme dhe fisnike. Ne jemi ne gjendje te ndjejme nje sens

frike kur mendojme mbi madheshine e Zotit. Ne jemi ne gjendje te adhurojme dhe ne cdo vend te botes ne mes te cdo race dhe klasave te njerezve per te aritur nje adhurim universal. Ne jemi ne gjendje te jetojme nje jete fisnike ne imitim e shenjterise perfekte te perendise(Mateu 5:48; Efesjanet 4:21-23; 1Pjetri 1: 14-16).

Kur apostulli Pal ishte duke predikuar ne Athine, Greqi ai I lavderoi greket nga qe ata ishin shume besimtare(Veprat e Apostujve 17:22). Ata kishin altare dhe objekte per te adhuruar shume Zote. Per te qene te sigurt qe ata I adhuronin te gjithë Zotet ata ndertuan nje altar “per nje Zot te panjohur” (Veprat e Apostujve 17:23). Atehere Pali I informoi greket rreth nje Zoti te vertete: “Perendia qe beri boten dhe te gjitha gjerat qe jane ne te, duke qene Zot I qiellit dhe I tokes, nuk banon ne tempuj te bere nga duart e njeriut dhe as sherbehet nga duart e njerezve sikur te kishte nevojë per ndonje per ndonje gje, sepse ai I jep te gjithëve jete, hukatje dhe cdo gje: dhe ai ka bere nga nje gjak I vetem te gjitha racat e njerezve, qe te banojne ne gjithë faqen e dheut dhe caktoi koherat me rradhe dhe caqet e banimit te tyre, qe te kerkojne Zotin, mbase mund ta gjejne duke prekur, ndonese ai nuk eshte larg nga secili prej nesh. Sepse ne te ne jetojme, levizim (Veprat 17: 24-28).

Meqe Zoti eshte krijuesi yne ne jemi te pergjegjshem perpara tij (Isaia 43:7; Zbulesa 4:11). Pali I tha grekeve qe ata do te gjykoreshin nga Perendia nje dite: Perendia pra duke kaluar permby koherat e padijes e urdheron te gjithë njerezit dhe kudo qe te pendohen (Veprat 17: 30). Meqe Zoti ka vendosur brenda nesh arsyetimin dhe njohjen e te mires nga e keqja, ne jemi pergjegjes per te. Pali I foli njerezve te cilet nuk kishin akoma asnje ligj te shkruar nga Zoti; por ata I njihnin keto ligje nepermjet instiktit te tyre (Romakeve 2:14). Ne jemi te afte te njohim se Zoti egziston (Psalmet 19:1-6; Romaket 1:19-20), dhe sepse jemi te afte te dallojme te miren nga e keqja, ne duhet te japim llogari per mendimet tona, veprimet tona dhe per jeten tone perpara Zotit (Veprat 10:42; Romaket 2:16; Korintasve 4:5).

Nje realitet I hidhur eshte se te gjithë njerezit qe tashme jane te pjekur dhe e dine diferencen midis te mires dhe te keqes perseri mekatojne. Mekati eshte kunder vullnetit te Zotit. Mekati eshte shkelje e ligjit (1Gjoni 3:4). Cdo paudhesi eshte mekat (1Gjoni 5:17). E mira dhe e keqja nuk jane te vendosura nga Zoti. Cdo gje e ngjashme me Zotin eshte e mire dhe cdo gje qe eshte e kundert me Zotin eshte e keqe. Zoti eshte dashuri dhe po nuk pate dashuri mekaton (1Gjoni 4:8,16). E verteta eshte e drejte sepse Zoti nuk genjen kurre (Titi 1:2). Ne Dhiaten e Re kemi nje liste me shume lloje mekatesh dhe ky liber na ndihmon ne ti shohim ato. Ne librin e Romakeve Pali I shkroi mekateve:

Duke qene te mbushur plot me cdo padrejtesi, mbrapshtesi, lakmi, ligesi, plot smire, vrasje, grindje, mashtrim, poshtersi, shpifesi, armiq te perendise, fytes, mburravece, trillues ligerish, te pabindur ndaj prinderve, te paarsyeshem, te pabese, pa dashuri te natyrshme, te papajteshem, te pameshirshem (Romakeve 1:29-31).

Pali gjithmone permendi disa “vepra te mishit” ose mekate: Dhe veprat e mishit jane zbuluar: kuroreshkelja, kurveria, ndyresia, shthyrja, idhujtaria, magjia, armiqesimi, grindjet, xhelozite, merite, zenkat, prcarjet dhe gjerat te tjera si keto (Galantasve 5:19-21). Pali permendi disa shembuj te atyre qe nuk do te kene nje vend ne parajse derisa ato te mos pendohen dhe the ndjekin rrugen e shpetimit. Ai perfshiu adhuruesit e idhujve, prostitutat, hajdutet dhe te dehurit (1Korintasve 6:9-10; Kolosjaneve3:5-10; 1Timoteu 1:9-11; 2Timoteu 3:2-5; Jakobi 3:14-16; 1Pjetri 2: 1-2).

Ne nuk mund t'i vejme faj te tjereve per mekatet tona. Ne mekatojme sepse biem ne tundim (Jakobi 1:12-15). Adami dhe Eva e sollen mekatin ne bote sepse ne nuk do te mekatonim po te mos ishte per ta. Ne mekatojme sepse ndjekim shembullin e te tjereve dhe sepse duam ta njohim mekatin. Ne kete menyre menyre mekati eshte shpendare neper bote (Romakeve 5:12). Te gjithë ata qe ndjekin Krishtin jane te shpetuar kurse te gjithë ata qe imitojne Adamin dhe ndjekin hapat e tij jane te humbur (Romakeve 5:15-21). Disa njerez thone qe ne trashegojme mekatin nga Adami dhe qe ne jemi mekatore qe nga dita qe lindim. Bibla na meson ndryshe. Cdo njeri eshte I peregjegjshem perpara Zotit. Femijet nuk do te denohen per mekatet e prinderve te tyre ose per mekatet e Adomit. Ashtu si edhe prinderit nuk do te denohen pe mekatet e femijeve te tyre (Jeremia 31:29-30; Ezekeieli 18:1-20).

Sepse ne jemi mekatore dhe sepse Zoti eshte I shenjte dhe perfekt ne jemi te ndare nga ai (Isaia 59:1-2). Adami dhe Eva u perzune nga kopshti I Edenit mbasi ata kishin mekatuar (Zanafilla 3:1-24). Zoti na gjykon ne kur mekatojme. Cdo njeri eshte mekatar perpara Zotit edhe njerezit fetare (Romakeve 3:9). Nuk ka asnjeri te drejte as edhe nje (Romakeve 3:10). Sepse te gjithë mekatuan dhe u privuan nga lavdia e perendise (Romakeve 3:23 cf 1Gjoni 1:8-10). Per mekatet qe ne bejme meritojme vdekjen: Paga e mekatit eshte vdekja (Romakeve 6:23 cf Galatasve 6:7-8). Ketu ne na nevojitet nevoja per shpetim. Ne jemi te humbur sepse jemi mekatore. Ne nuk jemi ne gjendje te shpetojme veten tone. Ne jemi pa force (Romakeve 5:6). N.q.s. ne mundohemi ne te ardhmen mund te mekatojme me pak, por ne do te vazhdojme te mekatojme. Ne nuk jemi ne gjendje te paguajme per mekatet qe ne kemi bere. Ne na nevojitet shpetim. Ne na duhet nje shpetimtar.

✠ SHPETIMTARI NGA PARAJSA

Imagjinoni nje njeri I cili ka ngelur ne fund te nje pusi. Ai eshte I pazote te dali jashte dhe kerkon ndihme nga jashte ose lart. Atij I nevojitet litar ose shkalle. Atij I nevojite nje shpetimtar. Njerezit ndodhen ne nje suate te tille kur mekatojne. Ne kerkojme ndihme nga parajsa dhe Zoti na dha ne nje shpetimtar. Ka vetem nje Zot (Ligji I Perterire 6:4; Marku 12:29,32; 1Korintasve 8:4, 6; Efesjaneve 6:6; Jakobi 2:19), por Zoti eshte bere I njohur me tre menyra: Ati, Biri dhe Shpirti Shenjt (Mateu 28:19; 2Korintasve 13:14; Gjoni 15:26). Duke e quajtur Zotin "Ate" nuk do te thote qe Zoti ka qene I martuar ose qe ai dhe ndonje grua kane patur femije. "Ate" do te thote qe Zoti eshte si nje baba qe interesohet per ne (Mateu 6:9; 7:9-11). Jezu Krishti nuk u quajt "Biri I Zotit" sepse Zoti dhe nje grua hynore lindi Juzusin ose sepse Ati eshte me I madh se biri. Ai eshte quajtur Biri I Zotit sepse I eshte nenshtuar ne mardhenje me Zotin "Atin" si cdo bir duhet ti nenshtrohet babait te tij (Gjoni 4:34; 5:30; 6:38). Ati, Biri dhe Shpirti Shenjt jane te perjetshem dhe hynore. Ata jane Zot dhe jo qenje njerezore.

Kjo do te thote qe shpetimtari yne Jezu Krishti nuk e filloi jeten e tij kur erdhi ne kete bote. Ai ka jetuar shume perpara Abrahamit (Gjoni 1:3; Kolosjanet 1:15-16; Hebrejve 1:2). Kjo na paraqitet ne si pre-egzistenca e Krishtit (Gjoni 3:13; 8:23; 17:5,24; 18:37). Shpetimtari yne Jezu Krishti eshte I perjetshem. Ai ka egzistuar gjithmone dhe gjithmone do te egzistojë (Zbulesa 1:8,17; 21:6; 22:13; Gjoni 1:1;

Hebrenjve 13:8). Edhe sepse ne parajsë ishin shume engjeje qe mund ti sherbenin atij, ai zbriti ne toke per te qene shpetimtari yne (2Korintasve 8:9). Pali shpjegon lajmin I cili e ben historine e krishterimit shume te vecante: Kini dhe ju po ate ndjenje qe ishte ne Jezu Krishtin I cili edhe pse ishte ne trajte perendie nuk e cmoi si nje gje ku te mbahej fort per te qene barabar me perndine por e zbrazti veten e tij duke mare trajte sherbetori e u be I ngjashem me njerezit (Filipjaneve 2:5-7).

Qenjet njerezore duan nje shpetimtar. Sepse perendia e deshi aq boten sa dha birin e tij te vetem qe kushdo qe beson ne te mos humbase por te kete jete te perjetshme (Gjoni 3:16). Kjo shpjegon mesazhin e krishtere I cili eshte quajtur "ungjill" (Marku 1:1; 16:15; Romakeve 1:16; Efesjanet 1:13; 1Timoteu 1:11). Fjala ungjill do te thote lajmi I mire. Eshte lamji I mire keshtu qe edhe ne kemi shprese. Zoti na dergoi ne shpetimtarin qe te na shpetonte nga mekatet. Shpetimi ka ardhur tek ne nga parajsa ne personin e Birit te Zotit, Jezu Krishtin.

LINDJA E KRISHTIT

Meqe Biri I Zotit eshte shpetimtari yne atehere Zoti beri qe lindja e tij te ishte nje mrekulli. Zoti zgjodhi nje burre e nje grua Hebrenj, Jozefin dhe Marine, per te qene prinderit e ketij femije kaq te vecante. Jozefi dhe Maria I kishin bere premtimin njeri tjetrit dhe konsideroheshin burre e grua, por ata nuk kishin filluar te jetonin se bashku dhe nuk e kishin konsumuar martesën e tyre nepermjet mardhenjeve seksuale (Mateu 1:18-25). Maria ishte e virgjere (Luka 1:26-34). Zoti beri nje mrekulli duke krijuar Jezusin brenda mitres se Marise permes Shpirtit te Shenjte (Mateu 1:20; Luka 1:35). Ne kete menyre Jezusi kishte nje nene qe ishte qenje njerezore, por Zoti ishte babai I tij (Galatasve 4:4; Romakeve 1:3; Luka 1:35). Kjo gje eshte quajtur "lindja e virgjere" e Krishtit.

Fjala me e pershtatshme per te pershkruar te gjithë kete proces eshte misherim. Kjo fjale do te thote qe biri I Zotit u be qenje njerezore. Apostulli Gjon perdori titullin "fjala" per te pershkruar misherimin e Jezusit: "Ne fillim ishte fjala dhe fjala ishte prane perendise dhe fjala ishte perendi. Fjala u be mish e banoi nder ne" (Gjoni 1:1,14; cf Romakeve 8:3; 1Timoteu 3:16; 1Gjoni 4:2; 2Gjoni 7). Meqenese Krishti do ishte shpetimtari yne ai u be njeri si te gjithë ne (Hebrenjve 2:14,17).

Jezu Krishti eshte I vecante ne shume drejtime. Dy natyrat e tij njerezore dhe hynore jane te kombinuara ne nje qenje te vetme dhe kjo eshte shume e rendesishme. Kur ishte ne toke Jezu Krishti ishte me shume njeri. Ai u lind nga nje njeri (Mateu 1:1-17; Romakeve 1:3; 9:5). Ai pershkoi nje ritje natyrale si te gjithë njerezit. Ai ishte nje femije qe rritej duke qene plot dituri (Luka 2:20). Ai kishte nevoja fizike per ushqim, uje dhe pushim. Ai kishte dhe nevojë per tu lutur (Mateu 4:2; 8:24; 14:23; Gjoni 4:5-7; 19:28). Si cdo qenje njerezore Jezusi ndjente dhe emocione si gezim, keqardhje, dashuri, zemerim dhe dhembshuri (Mateu 9:36; 26:37; Marku 3:5; 10:21; Luka 10:21; Gjoni 12:27; 15:11). Jezusi ka derdhur edhe lot (Gjoni 11:35) dhe ka qene tunduar (Mateu 4:1-11; Luka 4:1-13; Hebrenve 4:15). Jezusi gjithashtu ndjeu edhe dhimbje fizike dhe eksperimentoi edhe vdekjen se qenje njerezore (1Pjetri 3:18; 4:1). Jezusi ishte me shume se nje qenje njerezore.

Gjithashtu ne te njejten kohe Jezusi ishte shume hynor (Gjoni 10:30). Ai nuk eshte quajtur vetem Biri I Zotit qe eshte titull hynor (Gjoni 10:25-33; Luka 2:11; Zbulesa 4:8-11; 19:16), por ai ishte quajtur edhe Zot (Gjoni 1:1; 20:28; Romakeve 9:5; Titi 2:13; Hebrejve 1:8; 2Pjetri 1:1). Megjithate Jezusi nuk I perdori te gjitha fuqite I tij si Zot qe ishte sepse ishte ne nje proces hyjnor (Kolosjaneve 1:15,19; 2:9). Jezu Krishti ishte njeri Zot. Ai ishte njeri dhe Zot ne te njejten kohe. Kur perziejme boje te bardhe dhe te zeze perfitojme dicka mes tyre, boje gri. Jezusi nuk ishte ndonje gje mes Zotit dhe njeriut. Ai nuk ishte nje enjgjell. Ai ishte Zot dhe njeri ne te njejten kohe.

Meqe Jezu Krishti ishte dhe Zot dhe njeri ai eshte shpetimtari perfekt. Ai perfaqeson te dyja palet, eshte ndermjetsesi mes Zotit dhe njeriut (1Timoteu 2:5-6). Si nje njeri ai mund te paguante per mekatet tona. Si Zot ai eshte nje sakrifice perfekte per mekatet tona. Ne do ta mesojme kete me vone kur te diskutojme per larjen e mekateve, por eshte e rendesishme te dime qe ishte pjese e planit te Zotit qe nga krijimi I botes (1Pjetri 1:20). Meqe Jezu Krishti do te ishte edhe Zot edhe njeri ne te njejten kohe ai erdhi ne kete bote nga nje lindje e vecante me nje nene njerezore dhe me nje ate qiellor. Shpetimtari yne erdhi nga parajsa dhe ai shpetimtar eshte Biri I Zotit. Ashtu sic u tha barinjve: sepse sot ne qytetin e Daridit lindi per ju nje shpetimtar qe eshte Jezu Krishti Zot (Luka 2:11).

JETA E KRISHTIT

N.q.s. ju nuk dini shume rreth jetes se Krishtit atehere lexoni ungjillin e Mateut, Markut, Lukes dhe Gjoni. Keto kater libra tregojne lindjen e Jezusit (Mateu 1:1-2, 12; Luka 2:2-26, 20) dhe per nje incident qe ndodhi kur ai ishte 12 vjec (Luka 2:41-52), por ato theksojne me shume kater vitet e fundit te jetes se Jezusit te cilet ishin sherbimet e tij ne publik. Qe kur Jezusi ishte 30 vjec ai predikoi njerezve vullnetin e Zotit. Ai u ndoq nga shume dishepuj dhe zgjodhi disa njerez te vecante qe u quajten "apostuj" dhe qe do hapnin lajmin e mire neper bote pas largimit te Jezusit.

Jezusi beri shume mrekulli te cilat jane evidence qe Zoti e mbeshteti ne ate qe ai thoshte e bente (Gjoni 2:11; 5:36; 10:25; 37-38; 14:11; Luka 7:20-22; Mateu 9:1-8; Hebrejve 2:4). Nuk jane permendur disa mrekulli qe Jezusi ka bere, por shumica e tyre jane te shkruara keshtu qe ju te besoni qe Jezusi eshte Mesia, Biri I Zotit dhe duke besuar ne te ta keni jeten ne emer te tij (Gjoni 20:30-31). Kjo eshte nje liste e mrekullive te Jezusit te shkruara ne kater ungjillit.

1. Duke shnderruar ujin ne ver (Gjoni 2:1-11).
2. Duke sheruar djalin e nje nenpunesi (Gjoni 4:46-54).
3. Duke sheruar nje njeri ne Sinagoge (Marku 1:23-26; Luka 4:33-35).
4. Sheroi vjerrren e Pjetrit (Mateu 8:14-15; Marku 1:30-31; Luka 4:38-39).
5. Hera e pare qe zinin shume peshk (Luka 5:1-11).
6. Sheroi nje njeri me lebroze (Mateu 8:2-4; Marku 1:40-42; Luka 5:12-13).
7. Sheroi nje njeri te paralizuar (Mateu 9:2-7; Marku 2:3-12; Luka 5:18-25).
8. Sherimi I nje njeriu tek pellgu I Betesoles (Gjoni 5:1-9).
9. Sherimi I nje njeriu me dore te fishkur (Mateu 12:10-13; Marku 3:1-5; Luka 6:6-10).

10. Sheroi sherbetorin I nje centurioni (Mateu 8:5-13; Luka 7:1-10).
11. Ringjalli birin e nje vejushe (Luka 7:11-15).
12. Sheroi dy njerez te verber (Mateu 9:27-31).
13. Qetesoi nje stuhi (Mateu 8:23-27; Marku 4:37-41; Luka 8:22-25).
14. Sheroi nje njeri qe komandohej nga djalli (Mateu 8:28-34; Marku 5:1-5; Luka 8:27-35).
15. Sheroi nje grua qe kishte hemoragji (Mateu 9:20-22; Marku 5:25-29; Luka 8:43-48).
16. Ringjalli vajzen e Jairit (Mateu 9:18-19, 23-25; Marku 5:22-24, 38-42; Luka 8:41-14, 49-56).
17. Sheroi nje njeri memec qe komandohej nga djalli (Mateu 9:32-33).
18. Ushqimi I 5000 vetave (Mateu 14:15-21; Marku 6:35-44; Luka 9:12-17; Gjoni 6:5-13).
19. Ecja mbi uje (Mateu 14:25; Marku 6:48-51; Gjoni 6:19-21).
20. Sherimi I vajzes se nje gruaje nga Kanani (Mateu 15:21-38; Marku 7:24-30).
21. Sherimi I nje shurdh-memeci (Marku 7:31-37).
22. Ushqimi I 4000 personave (Mateu 15:32-38; Marku 8:1-9).
23. Sherimi I nje njeriu te verber (Marku 8:22-26).
24. Sherimi I nje djali qe komandohej nga djalli (Mateu 17:14-18; Marku 9:17-19; Luka 9:38-43).
25. Monedha ne gojen e peshkut (Mateu 17:24-27).
26. Sherimi I nje njeriu qe kishte lindur I verber (Gjoni 9:1-41).
27. Sherimi I nje njeriu shurdh e te verber (Mateu 12:22; Luka 11:14).
28. Sherimi I nje gruaje te kerrusur (Luka 13:11-13).
29. Sherimi I nje njeriu me hidropozi (Luka 14:1-4).
30. Ringjalli Lazarin (Gjoni 11:1-44).
31. Sheroi 10 njerez me lebroze (Luka 17:11-19).
32. Sheroi dy njerez te verber (Mateu 20:29-34; Marku 10:46-52; Luka 18:35-43).
33. Lulezimi I nje fiku te thare (Mateu 21:18-22; Marku 11:12-14, 20-25).
34. Sheroi veshin e Malkusit (Luka 22:50-51).
35. Hera e dyte qe zinin kaq shume peshk (Gjoni 21:1-11).

Kater ungjillet tregojne gjithashtu per pagezimin e Jezusit (Mateu 3:13-17; Marku 1:9-11; Luka 3:21-22). Jezusi nuk u pagezua sepse kerkonte falje te mekateve por ai u pagezua sepse ishte dicka e drejte dhe ti bindej Zotit. Ne ditën e pagezimit të tij një zë u degjua nga qielli “Ky është biri im I dashur me të cilin jam kenaquu” (Mateu 3:17). Ungjilli na tregon rreth tundimit të Jezusit mbas pagezimit të tij (Mateu 4:1-11; Luka 4:1-13). Një ngjarje e rëndësishme e jetës së Jezusit quhet “shperfytyrim” (Mateu 17:1-8; Marku 9:2-10; Luka 9:28-36; 2Pjetri 1:16-18). Në këtë ngjarje Jezusi ndryshoi tre here përpara syve të apostujve Pjetri, Jakobit dhe Gjoni. Ata kishin mbetur të shushatur sepse paraqitja e tij dukej hynore. Pastaj u degjua zëri i Zotit që tha: “Ky është biri im I dashur, degjoheni” (Marku 9:7). Përpara se të vdiste Jezusi në lexojmë një hyrje të triumfshe në Jeruzalem (Mateu 2:1-11; Luka 19:28-40; Gjoni 12:12-19), hyrjen në tempull (Mateu 21:12-17; Marku 11:15-19; Luka 19:45-48), arrestimin e tij, gjyqjin, kryqezimin dhe ringjalljen (Mateu 26:36-28:10; Marku 14:32-16:18; Luka 22:39-24:49; Gjoni 18:1-21:14).

MESIMET E KRISHTIT

Te krishteret thone per Jezusin zoteri mesues. Me sa njohim ne, Jezusi nuk kishte bere shkolle (Gjoni 7:15), por ai shpjegonte ne menyre te jashtezakoshme qe cdo njeri habiteshe (Gjoni7:46). Jezusi gjithmone shpjegonte me anen e historise dhe ishin keto qe e benin shpjegimin e tij interesant. Ai perdorte ilustrimet nga jeta e perditshme dhe I zbatonte ne predikimet e tij. Jezusi nuk ishte si predikuesit e tjere qe deshtonin ne nje pike te predikimeve te tyre (Mateu 23:3), Jezusi praktikoi ate qe predikonte. Jezusi predikonte me nje autoritet te madh (Gjoni 3:34; 7:16; Mateu 7:28-29). Ai nuk duhet qe ti bente thirje njerezve dhe te vertetonte mesimet e tij. Ai vetem mund te thoshte "Ju them Ju" (Mateu 5:22, 28, 32, 34, 39, 44). Jezusi jo vetem qe predikonte te verteten por ai ishte e verteta (Gjoni 14:6). Menyra e jeteses se Jezusit na mesoi ne qe eshte ajo menyre jetese qe na con drejt lumturise (Gjoni10:10; Mateu 5:3-12). Shume psikologe kane zbuluar se ato gjera qe I kane treguar njerezve me qellim qe te jene te lumtur te njejtat gjera predikonte dhe Jezusi kohe me pare.

Disa nga historite e Jezusit jane te jashtezakondshme sepse jane shume te bukura. P.sh. lexoni tre historite tek Luka 15, historite e deles se humbur, e monedhave te humbura dhe e djalit te humbur. Gjithashtu lexoni dhe per bariun e mire te Gjoni 10. Disa nga predikimet e tij me te bukura jane mbledhur se bashku me ungjillin e Mateut. Lexoni keto tre pjese te predikimeve te Jezusit dhe do te shikoni se pse ai eshte quajtur Zoteri Mesues.

1. Predikimi ne mal (Mateu 5:1-7:28)
2. Tregimet e mbreterise (Mateu 13:1-53)
3. Jeta ne mbreteri (Mateu 18:1-36)

Mesimet morale te Krishtit jane me te mira ne kete bote. Ky standart etnik me te cilin Jezusi prediloi nuk kishte ndonje kod ligjor ose rregulla dhe rregullore. Ai shkante ne zemer te problemit (Mateu 23:1-28). Te vrasesh eshte mekat por Jezusi na mesoi qe ta heqim urrejtjen nga zemra jone (Mateu 5:21-26). Te thyesh kuroren eshte mekat dhe Jezusi na meson ne te heqim epshin nga zemrat tona (Mateu 5:27-30). Jezusi na meson ne te bejme vepra te mira per disa motive te caktuara (Mateu 6:1-6, 16-18). Nje veprim I mire I bere per qellimet e tua e humb komplet vleren e tij. Shume predikime te Jezusit ishin per mbreterine e Zotit (Marku 1:14-15; Mateu 13:1-53). Ne te shumten e kohes mbreteria e Zotit referohet si rregullat dhe regjimi I Zotit. Kur Jezusi na tregon ne per trashigimine e mbreterise ai do te thote qe mer si shperblim jeten e pasosur (Mateu 25:34). Duke folur shume shpesh per mbreterine e Zotit, Jezusi inkurajonte njerezit qe te mendonin per Zotin si mbret dhe ti bindeshin atij per te gjitha (Mateu 6:10). Jezusi gjithashtu shtoi pendimin dhe sherbimin per te tjeret (Marku 1:15; 9:35; 10:15; Luka 22:25-27).

Jezusi theksonte se dashuria eshte ajo gje qe te ben te jetosh drejt. Me fjalen dashuri Jezusi nuk donte vetem te thoshte te ndjesh dicka per dike ose te pelqesh dike. Dashuria per te cilin ai foli ishte qe te ndiqnin se cfare eshte me mire per nje person tjetër. Ai tha qe ne duhet te duam dhe armiqte tane (Mateu 5:43-48). Cdo njeri mund te sillet mire me nje mik te tij, por mund te sillemi ne mire me armiqte tane? Jezusi I tha dishepujve te tij "doni njeri-tjetrin" (Gjoni 13:34; cf Gjoni 15:10; 1Gjoni 5:3; 2Gjoni 6).

Jezusi ka thene qe dashuria eshte detyra me e madhe e njeriut: Duaje Zotin me gjithë zemren tende, me gjithë shpirtin tend dhe me gjithë mendjen tende. Ky eshte urdherimi I pare, dhe I dyti eshte keshtu “Duaje te afermin tend si vetja” (Mateu 22:37-39; cf Marku 12-29-39; Luka 10:27; Ligji I Perterire 6:5). Jezusi na dha ne ate qe quhet rregulla e arte e jetes: Gjithcka qe deshironi t’ju bejne njerezit bejani dhe ju atyre (Mateu 7:12; Luka 6:31). Pa dyshim Jezusi ka fjalet e jetes (Gjoni 6:68).

JEZUSI PA MEKATE

Shkrimet e shenjta tregojne qe Jezusi ishte perfekt (Hebrenjve 5:9). Ne te nuk ka mekat (1Gjoni 3:5). Si nje qingj qe sakrifikohej, Jezusi duhet te ishte pa asnje te mete (Gjoni 1:29; Hebrenjve 9:14). Apostulli Pjeter ka thene: Ai nuk mekatoi kurre (1Pjetri 2:22). Apostulli Pal shkruante “sepse ai beri te jete mekat per ne ai qe nuk njihte mekat” (2Korintasve 5:21). Jezusi eshte testuar ne cdo aspekt dhe eshte gjetur pa mekat (Hebrenjve 4:15). Jezusi guxoi te bente kete pyetje “Cili nga ju me bind per mekat?” (Gjoni 8:46). Jezusi sigurisht eshte I shenjte dhe I drejte (Veprat 3:14). Jezusi ishte pa mekat ne anen negative ne ate qe ai nuk beri kurre keq dhe ne anen pozitive qendron ajo qe ai eshte I shenjte dhe I drejte (Veprat 10:38).

Kishte evidenca te shumta qe tregonin qe Jezusi ishte pa mekate. Ato nuk vinin vetem nga ata njerez qe kishin simpati per Jezusin, por edhe nga ata qe e shihnin Jezusin si kercenim per ta. Ketu eshte nje permbledh qe tregon qe Jezusi ishte pa mekat:

1. Deshmitare qe kishin simpati per Jezusin
 - A. Pjetri-Luka 5:8; 1Pjetri 1:19; 2:22; 3:18; Gjoni 6:69; Veprat 3:14.
 - B. Gjoni-1Gjoni 2:1, 29; 3:5, 7; Veprat 4:27.
 - C. Pali-2Korintasve 5:21.
 - D. Shkrimtari I Hebrenjve-Hebrenjve 2:10; 4:15; 5:8-9; 7:26, 28; 9:14.
 - E. Stefani-Veprat e Apostujve 7:52.
 - F. Anamia-Veprat e Apostujve 22:14.
 - G. Te krishteret e hershem-Veprat e Apostujve 4:30.
 - H. Engjelli Gabriel-Luka 1:35.
2. Deshmitaret qe nuk kishin simpati per Jezusin
 - A. Udheheqesit Hebrenj-Mateu 26:55-59; Marku 14:48-56; Luka 22:52-53; Gjoni 18:20-21.
 - B. Juda-Mateu 27:4.
 - C. Djalli-Marku 1:24; Luka 4:34
3. Deshmitaret asnjanas
 - A. Pilati-Mateu 27:18, 23-24; Marku 15:14; Luka 23:4, 14-15, 22; Gjoni 18:38; 19:4-6.
 - B. Gruaja e Pilatit-Mateu 27:19
 - C. Hajduti qe kryqezohet bashke me Jezusin-Luka 23-41
 - D. Centurioni-Luka 23-37

4. Deshmia e vete Jezusit

A. Gjoni 8:46; 14:30; 15:25; 18:23

B. Bindja e tij-Gjoni 4:34; 5:30; 6:38; 7:18; 8:29; 55; 15:10; 17:4; Luka 22:42; Hebrnjve 10:5-7

Deshmia e vete Jezusit mund te jete me e vlefshme e te gjithave. Sa me te mire te jene njerezit aq me shume e ruajne veten qe te mos bejne gabime dhe sa me te keqinj te jene nuk e ruajne veten fare dhe bejne shume gabime. Vete personi I Jezusit tregon se ai ishte I kujdesshem qe te mos mekatonte. Per te qe te thoshte qe ishte pa mekat ishte shprehje arrogante qe mund te behej nga nje qenje njerezore. Jezusi mund te ishte ose genjeshtar ose Zoti. Te gjitha evidencat vertetojne qe Jezusi ishte pa mekat, keshtu qe te krishteret te besojne qe ai ishte perfekt dhe pa te meta. Ne do te shohim qe ka nje rendesi te madhe qenja e Jezusit pa mekate kur do te egzaminojme sakrificen e tij per larjen e mekateve tona.

LARJA E MEKATEVE

Termi "larja e mekateve" I referohet mbulimit te mekateve I cili u permbush me vdekjen e Jezusit ne kryq. N.q.s. ju nuk keni lexuar mbi vuajtjet dhe vdekjen e Jezusit ne kryq lexojini ne keto ungjille (Mateu 27:27-52; Marku 15:16-39; Luka 23:26-48; Gjoni 19:16-37). Zoti ishte duke pregatitur qenjet njerezore qe te kuptonin larjen e mekateve permes shume sakrificave qe ai I urdheroi popullit Hebre (Romakeve 15:4; 1Korintasve 10:6). Per shembull kur ne Egjipt djali me I madh I cdo familje do te vdiste, ne Izrael njerezit ishin urdheruar te sakrifikonin nje qengj. Ata duhet te lyenin dyert me gjakun e qingjit. Ato shtepi qe kishin gjak ne dyer ishin te sigurta. Zoti po na tregonte ne nje menyre simbolike qe ai do njihte ato dyer me vone. Ne mund ti shpetojme vdekjes se perjetshme vetem me gjakun e Jezu Krishtit.

Nje mesim tjeter na vjen nga Dhiata e Vjeter mbi larjen e mekateve te Hebrnjve. Hebrnjte perdornin dy dhi. Njera behej fli dhe gjaku I saj sperdatej ne tempull, pastaj kryeprihti do ta vendoste doren ne dhine tjeter, rrefente mekatet e njerezve dhe I shnderronte ato ne menyre simbolike tek dhia e pafajshme. Me vone ajo dhi leshohej ne shkretetire. Njerezit atehere besonin se nuk kishin me mekate dhe mekatet e tyre ishin hequr. Sperkatja e gjakut dhe vdekja do te thote pastrim prej mekatit. "Dhe sipas ligjit gati te gjitha pastrohen me ane te gjakut dhe pa derdhur gjak nuk ka ndjese (Hebrnjve 9:22). Krishti eshte fli I yni per larjen nga mekatet dhe eshte si ajo dhia qe mer mekatet tona me vete:"Ai vet I barti mekatet tona ne trupin e tij, mbi drurin e kryqit qe ne te vdekur per mekate te rrojme per drejtesi; dhe me vurratat e tij ju u sheruat (1Pjetri 2:24).

Ne Dhiaten e Vjeter shumica e flive ishin kafshe dhe kjo nuk shihej si nje zgjidhje e problemit per mekatet e njerezve. Ato ishin te perkoheshme kur Zoti pregatiste ardhjen e Birit te tij ne kete bote (Galatasvse 3:23-25; 4:4). Ato duheshin ti mesonin njerezve besim dhe bindje. Ata na mesonin ne konceptin e sakrifices dhe adhurimin e jetes te tjereve. Ai qe ka shkruajtur librin e Hebrnjve ka thene "sepse eshte e pamundur qe gjaku I demave dhe I cjapeve te heqe mekatet" (Hebrnjeve 10:4), por gjaku I Jezusit dhe sakrifica e jetes se tij mund ti laje mekatet. Kur Gjon Pagezori pa Jezusin ai tha: "Ky eshte qengji I Zotit qe shlyen mekatet e botes!" (Gjoni 1:29). Sesa te sakrifikonte nje

kafshe Jezusi sakrifikoi veten per mekatet e botes:”Ne fund te shekujve Krishti u shfaq per te prishur mekatin me ane te flijimit te vetvetes (Hebrenjve 9:26).

Nje mesim tjeter mbi shlyerjen e mekateve ndodhet me Dhiaten e Vjeter ne librin e Isaie 52:13-53:12, I njohur si pjesa e vuajtjeve te sherbetorit. Kjo pjese eshte per Jezusin ne Dhiaten e Re (Veprat 8:32-35). Ne librin e Isaie njeri qe ishte sherbetor I Zotit ishte I pafajshem si Jezusi (Isaia 53:7, 9). Vuajtjet e ketij sherbetori ishin si vuajtjet e Jezusit (Isaia 53:5, 8, 12). Vuajtjet e tij ishin te planifikuara ashtu sic ishin ato te Jezusit (Isaia 53:6, 10; Veprat 2:23; 1Pjetri 1:20). Vuajtjet e ketij sherbetori ishin fitimtare ashtu sic ishin ato te Jezusit (Isaia 53:4-6, 12; 2Korintasve 5:21; Isaia 53:11-12; Romakeve 8:37; 1Korintasve 15:54-57). Kur Krishte vdiq ne fituam fitore mbi mekatin, vdekjen dhe djallin (Hebrenjve 2:4; Kolosjaneve 2:14-15).

Jezusi e parashikoi vdekjen e tij dhe tha “ky eshte gjaku im gjaku I beslidhjes se re, I cili eshte derdhur per faljen e mekateve (Mateu 26:28). Pali tha qe vdekja e Jezusit ishte :sakrifice per shlyerjen e mekateve me gjakun e tij (Romakeve 3:25). Pjetri I tregon te krishtereve qe ata dole nga skllaveria dhe mekatuan “nga gjaku I cmuar I Krishtit si I qengjit te pamete dhe te panjolle” (1Pjetri 1:19). Ishte gjaku I Jezusit qe liroi njerezit e cdo fisi e gjuhe ne te gjithe boten” (Zbulesa 5:9 cf Efesjaneve 1:7; 5:25; Marku 10:45; Veprat 20:28; 1Korintasve 6:19-20; 1Gjoni1:7).

Jezusi vdiq per te gjithe njerezit. Disa thone qe Jezusi vdiq vetem per ata qe Zoti zgjodhi qe te shpetojne. Ata thone shlyerja e mekateve eshte e kufizuar, por Bibla thote qe Jezusi vdiq per te gjithe boten (Gjoni 1:29; 3:16-17; 4:42; 2Korintasve 5:19; 1Gjoni 2:2; 4:14). Ai vdiq per te “gjithe” (2Korintasve 5:14; 1Timoteu 2:6; Hebrenjve 2:9; Titi 2:11) edhe per mekataret (1Timoteu 1:15; Romakeve 5:6-8) edhe per ata qe dikur ishin te shpetuar por jo me (2Pjetri 2:1). Kjo perben karakterin e Zotit I cili do qe te shpetojne te gjithe (2Pjetri 3:9; 1Timoter 2:4). Megjithate Jezusi vdiq per te gjithe, por jo te gjithe do te shpetojne. Shlyerja e mekateve eshte per te gjithe, por vetem ata qe besojne do te shpetojne (1Timoter 4:10).

Jezusi ishte pa mekate. Ai ishte perfekt pa te meta. Ai nuk e meritonte te vuante dhe te vdiste. Megjithate ai nuk meritonte te vdiste. Jezusi mori te gjitha mekatet tona. Ai vdiq per ne. Ai na dha ne ate mardhenje te plote me Zotin dhe hoqi mekatet ton (Isaia 59:1-2). Pjetri shpjegon “Edhe Krishti ka vuajtur nje here per mekatet, I drejti per te padrejtet per te na cuar tek perendia (1Pjetri 3:18). Pali shpjegon shlyerjen e mekateve ne detaje:

Sepse ndersa ishte akoma pa force, Krishti vdiq ne kohen e tij per te paudhet. Veshtire ne fakt se vdes dikush per nje te drejte; mbase ndonje do te guxonte te vdiste per nje njeri te mire. Por perendia e tregon dashurine e tij ndaj nesh ne ate qe, kur ende ishim mekatore, Krishti vdiq per ne. Shume me teper pra duke qene tani te shfajesuar ne gjakun e tij do te shpetojme nga zemerimi me ane te tij. Ne fakt, ndersa ishim armiq, u pajtuam me perendine nepermjet vdekjes se birit te tij, akoma me shume tani qe jemi pajtuar do te shpetohemi nepermjet jetes se tij (Romakeve 5:6-10).

Per kete arsye Jezu Krishti eshte shpresa e vetme per shpetim per te gjithe njerezit mekatore: ”ne asnje tjeter nuk ka shpetim sepse nuk ka asnje tjeter nen qiell qe u eshte dhene njerezve me ane te te cilit duhet te shpetohemi” (Veprat 4:12). “Askush nuk vjen tek Ati pervecese nepermjet meje (Gjoni 14:6).

Shperblimi I mekatit eshte vdekja (Romakeve 6:23), por Zoti nuk kerkon vdekjen e disa personave te pafajshem kunder vullnetit te tyre. Zoti nuk I tha njerezve "sakrifiko nje femije te porsalindur per mekatet e tua". Biri I Zotit u be njeri permes misherimit dhe lindjen e Krishtit. Zoti me anen e te birit jetoi nje jete perfekte e pa mekate. Zoti siguroi sakrificen per mekatet tona. Dashuria e Zotit tregohet me vdekjen e Jezusit ne kryq (Gjoni 3:16; Romakeve 5:8; Efesjaneve 5:25). Te krishteret e theksojne shume vdekjen e Krishtit ne kryq (1Korintasve 1:23; 2:2; 15, 1-4; Galatasve 6:14). Si te krishtere ne falenderojme Zotin qe dha birin e tij per ne. Ne prekemi nga dashuria e Zotit keshtu qe jemi te motivuar te jetojme jeten tone ne menyre me fisnike (Marku 8:34-37; 1Gjoni 4:19; 2Korintasve 5:14-15; Gjoni 12:32; 15:13; Filipjaneve 3:10; 1Pjetri 2:21; Filipjaneve 2:5-8; Hebrenjve 12:1-3). Si te krishtere ne nuk duhet te lavderohemi ose te mendojme qe jemi dicka e vecante. Ne duhet te lavderojme Krishtin per ate qe ai ka bere per ne (Galatasve 6:14; 2Korintasve 4:5).

RINGJALLJA E KRISHTIT

Kur Jezusi vdiq ne kryq ai u varros dhe varri u mbyll me nje gur te madh. Disa ushtare rinin aty qe ruanin varrin. Ne mengjesin e dites se pare te javes Jezusi u kthye ne jete dhe e braktise varrin (Mateu 28:1-15; Marku 16:1-18; Luka 24:1-49; Gjoni 20:1-29; Galatasve 1:1; Efesjaneve 1:20). Mos e ngataroni ringjalljen e Krishtit me misherimin ose me kalimin e shpirtit ne nje trup tjetër. Ne nuk lindim e rilindim disa here ne trupa te ndryshem e jetojme jete te ndryshme. Ne jetojme dhe vdesim vetem nje here (Hebrenjve 9:27). Kur te ngjallemi do te jemi para Zotit per te pare se kush do te jete fati yne (Gjoni 5:29).

Jane disa arsye per te cilat te krishteret besojne ne ngjalljen e Krishtit. Varri I tij ishte bosh dhe trupi nuk eshte se ishte vjedhur (Veprat 2:29; Mateu 28:13). Shume njerez e pane Jezusin te gjalle mbas ringjalljes (Veprat 2:32; Gjoni 20:27-28; 1Korintasve 15:4-7). Ndryshimi I jetes te disa njerezve shpjegohet mire me ngjalljen e Krishtit. Nga ringjallja e Krishtit shume njerez moren kurajo qe te predikonin (Gjoni 7:5; Veprat 1:14; 4:13-21; 5:42). Fjalimi I paharrueshem e Saulit te Tarsusit me vone I njohur si apostulli Pal, shpjegohet me ringjalljen e Krishtit (1Korintasve 15:8-10; Veprat 9:1-22; 22:1-16).

Ne duhet ti pergjigjemi me besim te vertetes se ngjalljes se Krishtit (Gjoni 20:27; Romakeve 10:9-19). Ne duhet te pagezohemi qe te mposhtim vdekjen dhe te kujtojme ngjalljen e Krishtit (Romakeve 6:1-6; Kolosjaneve 2:12; 1Pjetri 3:21). Ne duhet te adhurojme Krishtin qe me ringjalljen e tij na tregoi ne qe ai eshte Zoti (Mateu 28:9, 17; Romakeve 1:4; Gjoni 20:28). Ne duhet te ndejme nje gezim te madh sepse ringjallja e tij na jep shprese (Mateu 23:8; Gjoni 20:20; Romakeve 6:9). Ringjallja e Krishtit vjen nga Zoti dhe qe edhe ne do te ringjallemi kur bota te mari fund (Romakeve 8:29; 14:9; 1Korintasve 15:20; 23, 51-54; Efesjaneve 2:6; Kolosjaneve 1:18; 2Timoteu 1:10; Zbulesa 1:5, 17-18). Pa ringjalljen e tij ne jemi te humbur (1Korintasve 15:14-19). Nga vdekja dhe ringjallja e Jezusit, Zoti beri qe ne te shpetojme (Romakeve 4:25; 1Pjetri 3:21). N.q.se ne njohim Krishtin dhe fuqine e ringjalljes se tij atehere ne mund te arrijme ringjalljen nga vdekja dhe shtepine tone ne parajse (Filipjaneve 3:10 cf Gjoni 14:19; Romakeve 8:11; 1Korintasve 6:14; 2Korintasve 4:14; 1Thesalonikasve 4:14; 1Pjetri 1:3).

Ashtu si kishat e hershme predikuan per kryqin e Krishtit ato gjithashtu predikuan edhe per ringjalljen e tij (Veprat 2:24, 31; 4:2, 10; 5:30; 13:30-33, 37; 26:22-23). Ne fakt eshte pjese e misionit te kishes te predikojte per ringjalljen e Krishtit (Luka 24:48; Veprat 1:8; 2:32; 3:15; 4:33; 5:32; 10:39-41; 13:47; 1Korintasve 11:26).

Ringjallja e Krishtit u ndoq edhe nga pasardhesit e tij ne parajse (Luka 24:50-53; Veprat 1:6-11). Pasardhesit do te thote ne fund te botes kur Jezusi do vi perseri ne toke dhe ky do te jete nje rast fisnik per Zotin (Veprat 2:32-36; 7:56; Kolosjaneve 3:1-2; Hebrenjve 1:3; 8:1). Pali mbasi foli per vdekjen e Krishtit ne kryq dhe ai tregoi fisnikerine e Krishtit: Prandaj edhe Perendia e larteso i madherisht e I dha nje emer qe eshte permblidhetes i emerit te Jezusit te perkulet cdo gju I krijesave qiellore, tokesore dhe nentokesore dhe cdo gjuhe te rrefejte qe Jezu Krishti eshte Zot per lavdi te Perendise Zot (Filipjaneve 2:9-11).

Nga jeta e tij perfekte dhe nga vdekja e tij Zoti e ringjalli Krishtin nga varri dhe I dha atij autoritet ne qiell e ne toki (Mateu 28:18). Krishti eshte koka e kishes (Efesjaneve 1:20-23; Kolosjaneve 1:16-18; Veprat 4:11; 1Pjetri 2:7; Marku 12:10). Perendia e larteso i ne te djathten e vet princ dhe shpetimtar (Veprat 5:31). Kjo do te thote qe Jezusi eshte gjalle ne pozicionin e nje udheheqesi (Romakeve 8:34; Hebrenjve 1:3; 7:25; 8:11, 34; 1Gjoni 2:1). Krishti nuk eshte gje tjeter vecse mbreti I mbreterve dhe Zot I Zoteve (Luka 1:32-33; Zbulesa 17:14; 19:16). Krishti ndodhet ne qiell ne te djathten e Zotit dhe ne duhet ti bindemi atij ne te gjitha gjerat (Kolosjaneve 3:1-2).

TE SHPETUAR NGA HIRI

Meqenese ne deshirojme ndeshkimin per mekatet tona shpetimi yne eshte hiri I Zotit. Hirin me fjale te tjera mund ta pershkruajme si "nje nder qe nuk e meritojme". Historia me e madhe qe ilustron hirin e Zotit eshte historia e djalit plang prishes (Luka 15:11-32). Ky djale mori trashigimine qe I takonte dhe iku nga shtepia. Ai shpenzoi te gjitha parate. Kur ai I mbaroi te gjitha parate dhe ishte I vritur ai vendosi te kthehej tek shtepia e te atit dhe tu bente sherbetor I tij. Ai nuk e meritonte qe I ati ta trajtonte mire, por ai e mirepriti birin e tij perseri.

Eshte e pamundur qe ne te fitojme shpetimin tone. Ne nuk mund te paguajme per mekatet tona; ne nuk mund te bejme qe Zoti te jete borxhli ndaj nesh. Nu mund te punojme me Zotin duke bere te mira keshtu qe ne do te kemi meritat tona. Megjithese ne kemi qene te mire ne jemi si nje sherbetor ne nje nga predikimet e Jezusit: Ne beme ate qe duhet te benim (Luka 17:10). Kjo eshte ajo qe do te thote bibla kur na tregon se nuk mund te shpetojme vetem me punen tone (Galatasve 2:26). N.q.s. shpetimi do te ishte nga puna ai nuk do te ishte dhurate nga hiri I Zotit (Romakeve 4:1-8). Pali tha "Po te jete prej hirit te Zotit nuk eshte me prej veprash, perndryshe hiri nuk do te ishte me hir" (Romakeve 11:5-6; cf 2Timoteu 1:9).

N.q.s. ne duam te shpetojme atehere duhet te jemi te perulur. N.q.s. ne do mundim te ruajme veten tone ne ndonje menyre ne nuk do ishim te humbur por krenare. Ne duhet te bejme gjithcka qe te shpetojme. Ne mund te shpetojme vetem nga hiri I Zotit (Romakeve 3:27; Efesjaneve 2:8-9). Apostulli Pal eshte nje shembull I mire per lavderimet e qenjeve njerezore dhe per veprimet e tyre (2Korintasve 11:1-12:13). Por Pali

tha: "Nga hiri I perendise une jam ai qe jam" (1Korintasve 15:10). Perse mburrej Pali? Ai lavderohej per dashurine e Zotit nepermjet Jezu Krishtit: "Mos ndodhte kurre qe une te mburrem me tjetër gje, vec per kryqin e Zotit tone Jezu Krisht (Galatasve 6:14). Ai qe mburret le te mburret ne Zotin tone (1Korintasve 1:31).

Shpetimi vjen si nje dhurate nga Zoti dhe hiri I tij. Pali tha qe ne jemi shfajesuar falas me ane te hirit te tij nepermjet shpengimit qe eshte ne Krishtin Jezus (Romakeve 3:24). Dhurata e Zotit eshte jeta e perjetshme ne Jezu Krishtin (Romakeve 6:23; cf 2Korintasve 9:14-15; Zbulesa 22:17). N.q.s. shpetimi eshte nje dhurate ne nuk duhet te bejme asgje qe te shpetojme? Permes ketij libri do te mesoni se cfare duhet te beni. Le te mesojme se cfare duhet te bejme per shpetimin tone, megjithese eshte nje dhurate nga Zoti.

Megjithese shpetimi eshte dhurate e rendesishme qe te beje efekt ne jeten tone. Ne jemi te shpetuar nga hiri I Zotit dhe hiri vjen nepermjet besimit (Efesjaneve 2:8). Ne duhet te pendohemi n.q.s. duam te shpetojme. Cfare na shpeton ne? Besimi yne? Apo hiri I Zotit? Bindja jone? Nje ilustrim munk te shpjegoje konfliktin. Perfytyroni sikur eshte mesdite dhe ju jeni me dy shoke ne nje dhome me nje dritare. Ju pyesni shoket tuaj sepse ka drite ne dhome. Njeri nga shoket thote: sepse ka dritare. Shoku tjetër thote ka drite sepse ka diell jashte. Cili nga dy shoket thote pergjigjen me te sakte? Ata te dy kane te drejte. Dielli eshte burim drite, por dhe dritarja lejon qe te hyje dielli ne dhome. Dielli shkakton drite dhe drita hyn nepermjet dritares.

Shpetimi yne behet ne te njejten menyre. Ashtu sic dielli shkakton driten, ajo qe na shpeton ne eshte Krishti, shpirti shenjt, gjaku I Jezusit dhe hiri I Zotit. Zoti nuk detyron njeri qe te shpetoje. Ne duhet te sigurojme perberesit e nevojshem permes te cileve hiri I Zotit do te jete ne jeten tone qe te na shpetoje ne. Kush eshte dritarja me te cilin Zoti arin te futet ne shpirtin tone? Eshte besimi (Efesjaneve 2:8; Romakeve 5:1-2). Eshte edhe pendimi e bindja. Eshte edhe pagezimi te cilin do ta mesojme me vone. Ne nuk meritojme ndonje gje kur pagezohemi. Pagezimi eshte ai gjest me te cilin Zoti na shpeton ne. Pali shkruajti: Ai na shpetoi jo me ane te veprave te drejta qe ne beme, por sipas meshires se tij, me ane te larjes se rilindjes dhe se reperterirjes te shpirtit shenjt (Titi 3:5; cf Veprat 2:38; 22:16; 1Pjetri 3:21).

Shpetimi nepermjet hirit nuk do te thote qe ne te mos bejme me perpjekje per te bere mire dhe te jetojme ne nje menyre hynore. Ne nuk duhet ta marrim hirin e Zotit si nje gje gratis. Ne nuk duhet te mendojme qe mund te mekattojme sa here te duam se Zoti do na I fali mekatet (Romakeve 6:1-2; 2Pjetri 2:17-22; Juda 4). Ne e mbyllim kete seksion mbi hirin e Zotit me thenjen klasike te Palit: Ju jeni te shpetuar me ane te hirit nepermjet besimit dhe kjo nuk vjen nga ju por eshte dhurate e perendise; jo nga vepra qe te mos mburret askush (Efesjaneve 2:8-9).

BESIMI

Meqenese ne jemi te shpetuar nepermjet besimit (Efesjaneve 2:8; Romakeve 1:16) eshte shume e rendesishme te kuptojme kete koncept. Jezusi tha: ju do te vdisni ne mekatet tuaja po te mos besoni se une jam ai (Gjoni 8:24; cf Veprat 15:9). Ne duhet te besojme se Zoti egziston (Hebrenjve 11:6). Ne duhet te besojme se Jezusi eshte biri I Zoti

(1Gjoni 5:1; Romakeve 10:9-10). Ne na eshte premtuar qe n.q.s. besojme tek Jezusi nuk do te vdesim por do te kemi jeten e perjetshme (Gjoni 3:16, 18, 36; 6:35; 11:26; 20:30-31; Veprat 10:43; 16:31). Ne justifikohemi me ane te besimit (Romakeve 3:24, 28; 5:1; Galatasve 2:16; 3:24). Meqenese besimi eshte kaq vendimtar po shpetimi cfare eshte?

Besimi fillon me njohjen. Fillon me nje dhenje mendore te se vertetes. Pali pyet: Si do ta therrasim pra ate te cilin nuk e besuan? Si do ta besojne tek ai per te cilin nuk kane degjuar? Si do ta degjojne kur ska kurre predikuar? Besimi pra vjen nga degjimi dhe degjimi vjen nga fjala e Krishtit (Romakeve 10:14-17).

Besimi fillon duke degjuar per Jezu Krishtin dhe duke u bindur te vertetave te tij. Por ai lloj besimi qe na shpeton ne eshte me shume se kaq. Ky eshte vetem fillimi. Per shembull une mund te besoj qe nje grua eshte doktoreshe dhe ajo I ka dhene diagnozat e semundjes time ne rregull. Mund te besoj qe me ilacet qe ajo me ka dhene une do te sherohem. Te gjitha keto mendime jane te kota kur une nuk I besoj aq sa duhet doktorit sa te mar ilacet. Kur beson qe Zoti egziston por kur ti nuk I bindesh, ketu mund te themi qe nuk ka besim. Jakobi ka thene: edhe demonet besojne dhe dridhen (Jakobi 2:19). Demonet besojne se Zoti egziston: Ata kane frike nga fuqia e Zotit dhe dridhen nga frika, por ata nuk I binden Zotit keshtu qe nuk jane te shpetuar.

Lloji I besimit qe na shpeton se eshte besimi I vertete. Me kete duam te themi qe te mbrosh ate qe beson. Shikoni se sa shume raste kemi nga shume heronj biblik (Hebrenjve 11:1-38). N.q.s. besimi yne eshte I kufizuar nga mangesi mendore ai eshte nje besim I vdekur I cili nuk na shpeton dot (Jakobi 2:14-26). Besimi yne duhet te jete aktiv (Galatasve 5:6). Disa njerez mund t'ju tregojne qe per tu bere te krishtere mjafton te firmosni nje liber ne te cilin thuhet qe Jezusi eshte biri I Zotit. Por besimi ne Jezusin do te thote me shume se kaq, do te thote te ndryshosh mendimet tuaja dhe drejtimin e jetes. Ju duhet te jetoni ne besim dhe duke ju bindur Jezusit. "Kush beson ne birin ka jete te perjetshme kurse kush nuk I bindet birit nuk do te shohe jete, por zemerimi I Zotit qendron mbi te (Gjoni 3:36).

PENDIMI

Pendimi eshte celesi I predikimeve te Jezusit rreth mbreterise se Zotit (Mateu 3:2; 4:17; Marku 1:15; 6:12). Gjithashtu pendimi ka qene edhe pjese e predikimeve te kishes se hershme (Veprat 2:38; 3:19; 26:20). Perpara se Jezusi te shkonte ne parajse ai tha: te predikohet pendimi dhe falja e mekateve nder te gjitha (Luka 24:47). Meqenese mekati eshte universal ashtu edhe pendimi duhet te jete universal. Pali tha se Zoti I urdheron te gjitha njerezit kudo qe te pendohen (Veprat 17:30). Pendimi eshte I rendesishem dhe eshte dicka kryesore qe ne duhet te bejme qe te shpetojme (Veprat 2:38; 3:19; 11:18). Zoti do qe cdo njeri te pendohet dhe per kete ai na jep disa mundesi per ta bere kete gje (2Pjetri 3:9). Kur nje mekatar pendohet ai sjell gezim ne parajse (Luka 15:7, 10).

Cfare eshte pendimi? Fjala greke pendim do te thote mendim I mendjes, fillim I nje jete tjeter. Pendimi do te thote keqardhje per mekatet e tua. Pali ka thene: Trishtimi sipas perendise ne fakt sjell pendim per shpetim per te cilin njeriut nuk I vjen keq por trishtimi I botes shkakton vdekje (2Korintasve 7:10), por shume njerez behen konfuze ne kete pike. Ka shume lloje keqardhjeje. Shume njerezve I vjen keq qe ata u kapen duke

mekatuar. Disa njerezve I vjen keq qe ata jane duke u ndeshkuar per shkak te mekataveve te tyre. N.q.s. keqardhja jone nuk shkon me tej atehere kjo do te thote qe te te vije keq deri ne ate pike sa te ndryshosh sjelljen tende. Kjo do te thote qe ne te na vije keq dhe te mundohemi te bejme gjera te mira (Mateu 21:28-31). Ne ndryshojme drejtimin e jetes tone. Vini re se sa shpesh ne bibel shume njerez marin guxim qe te pendohen (Mateu 3:8; Luka 3:8; Veprat 26:20). Eshte e lehte ta perkufizosh pendimin, por eshte e veshtire ta zbatosh. Ka ardhur koha qe te mos jetojme vetem per veten tone, por ti bindemi Zotit.

BINDJA

N.q.s. nje djale I thote te atit qe ai e do dhe me vone ai nuk I bindet atij veprimet e tij bien ne kundërshtim me dashurine e tij (Mateu 21:28-31). Bindja ndaj Krishtit Zot nuk eshte e padetyrueshme. Bindja eshte themelore n.q.s. ne e duam Krishtin. Nuk ka asnje rruge tjeter per te treguar qe ti e do Zotin pervecese me ane te bindjes: sepse kjo eshte dashuria e perendise qe ne te zbatojme urdherimet e tij (1Gjoni 5:3; cf 1Gjoni 2:5; 2Gjoni 6). Jezusi ka thene: nese me doni zbatoni urdherimet e mia (Gjoni 14:15; cf Gjoni 15:10). Ne pastrojme shpirtet tane me bindjen ndaj se vertetes (1Pjetri 1:22). Shpetimi eshte per ata te cilet binden (Hebrenjve 5:9; Veprat 10:34-35). Gjykimi I Zotit do te jete per ata qe nuk I binden ungjillit te Jezu Krishtit (2Thesalonikasve 1:7-9).

Nuk mjafton vetem te thuash qe ti beson dhe e ndjek Zotin. Jezusi ka thene: Jo cdo njeri qe me thote Zot, Zot do te hyje ne mbreterine e qiejve, por do te hyje ai qe kryen vullnetin e atit tim qe eshte ne qiej (Mateu 7:21). N.q.s. mendoni se bindja ndaj Zotit eshte dicka e veshtire mos u diskutajoni. Bindja eshte kryesore per shpetim tone, por jo nje problem I pakapercyeshem per besimtarin e vertete qe e do Zotin. Gjoni na thote qe: urdherimet e Zotit nuk jane te renda (1Gjoni 5:3). Kur ju te kuptoni qe Krishti ka bere shume me ardhjen e tij ne kete bote dhe me vdekjen e tij ne kryq, atehere ju do te doni ti bindeni atij me shume gezim.

VULLNETI I LIRE

Shpetimi eshte nje dhurate nga hiri I Zoti, por ai ka kushte. Ungjilli predikohet dhe njerezit duhet ta besojne. Falja I jepet njerezve, por ata duhet te pendohen. Zoti eshte I meshirshem, por ne duhet ti bindemi atij. Shpetimi eshte bere me shlyrjen e mekateve, por ben efekt vetem ne jeten e atyre te cilet ndjekin vullnetin e Zotit. Ne bibel njerezve u jane dhene dy rruge: rruga e jetes dhe rruga e vdekjes (Ligji I Perterire 30:15; Veprat 2:40). Ne mund te zgjedhim njerin nga te dyja. Ne mund te ndjekim Jezusin ose ta refuzojme ate (Gjoni 14:6; Mateu 11:28-30). Zoti na jep ne shume mundesi qe ne te bejme mire. Ne te kunderten ne jetojme nje jete plot mekate dhe kjo na ben te pendohemi, por Zoti nuk detyron asnjeri te mekatoje ose te beje vepra te mira.

Fakti qe ne jemi te komanduar te besojme, te pendohemi na ben ne te kemi vullnetin e mire. Disa njerez thone qe qenjet njerezore ose duhet ti binden Zotit ose te jetojme nje jete me mekate. Disa njerez te tjere thone qe Zoti I ka dhene dy mundesi cdo personi ose te shpetojne ose te humbasin dhe se njerezit nuk mund ta zgjedhin fatin e tyre.

N.q.s. Zoti na ben ne te pergjegjshem per mekatet tona kete gje ai e ben sepse ishim ne qe nuk ju bindem Zotit. Bibla thote qe ne mund te zgjedhim midis te mires dhe te keqes (Jakobi 4:17; Gjoni 7:17; Veprat 13:46). Zoti na ben thirrje qe te jetojme duke ju bindur atij dhe kjo na con ne drejt shpetimit (1Thesalonikasve 2:12; 1Timoter 6:12; Hebrenjve 9:15; 1Pjetri 2:9), dhe thirrja e tij behet me perdikimin e ungjillit (2Thesalonikasve 2:14). Ne I pergjigjemi thirrjes se tij duke u penduar, duke ndryshuar mendjen, vullnetin dhe zemren.

Zoti nuk e ka percaktuar n.q.s. do besojme ose do pendohemi. Bibla thote qe Zoti I ka bere disa zgjedhje te tij perpara se te krijonte boten. Zoti zgjodhi Krishtin qe te vinte ne kete bote dhe te na shpetonte te gjithëve prej mekateve (Veprat 2:23; 1Pjetri 1:18-20). Bibla flet edhe per paracaktim, por kjo nuk perfshin zgjedhjen e nje personi per shpetim ose per te humbur. Nuk eshte nje paracaktim I pergjithshem I disa klasave dhe tipeve te individeve. Zoti paracaktoi qe ata qe besojne ne Krishtin dhe ata qe jetojne nje lloj jete te caktuar do te shpetojne (Romakeve 8:28-30; Efesjaneve 1:4-5, 11; 2Thesalonikasve 2:13; 1Pjetri 1:2-3).

Krahasoni paracaktimin me nje mesuese. N.q.s. mesuesja do te zgjidhte se cilet studente do te kalonte e cilet do te ngelte, pa I dhene atyre asnje mundesi per te mesuar ose per te dhene provim, kjo do te ishte e padrejte. N.q.s. mesuesja do te zgjidhte qe te gjithë nxenesit me nota te mira te mernin 10 dhe ato qe ishin me dobet nota me te uleta, kjo do te ishte nje gje e drejte. Zoti e ka bere zgjedhjen e tij me kohe qe ata qe do besojne ne Jezu Krishtin dhe ata qe jetojne nje jete dinjitoze do te shpetohen. Ata qe e refuzojne Krishtin dhe jetojne nje jete plote mekate do te humbasin. Zoti ja ka lene zgjedhjen e jetes vullnetin tone te lire.

PAGEZIMI

Pagezimi eshte shume I rendesishem sepse eshte koha kur personi ftohet ne kishe. Pagezim vjen nga fjala greke "baptizma" dhe folja pagezoi vjen nga baptizma. Pagezimi behet kur nje njeri zhytet ne uje. Fjala greke nuk thone lag ose hedh uje. Edhe pa njohur kuptimin e fjaleve greke, ne duhet te njohim se pagezimi duhet te behet duke zhytur personin ne uje. Pagezimi simbolizon pendimin per mekatet e bera. Kur ju zhyteni ne uje kur pagezoheni, jeta qe kishit bere lihet menjeane. Kur ngriheni nga uji kur pagezoheni ju filloni nje jete krejt te re. Ju tani duhet te ndiqni Krishtin si te krishtere dhe te jetoni duke bere te mira (Romakeve 6:3-6; Kolosjaneve 2:12).

Ne e dime qe pagezimi kryhet me ane te zhytjes se trupit ne uje qe nga shekulli I pare, sepse njerezit shkonin ne vende qe kishte uje te bollshem (Gjoni 3:23; Marku 1:4-5; Veprat 8:36). N.q.s. pagezimi do te behej duke hedhur uje atehere ai qe do pagezonte njerezit do mbante me vete nje qese me uje. Nuk do te ishte e nevojshme qe ai qe pagezohej te shkonte ne nje vend qe te kishte shume uje. Disa njerez pyesin: Cfare ndryshimi ben pak uje? Ceshtja nuk eshte tek uji. Ceshtja eshte qe ne ti bindemi Zotit I cili na komandoi ne te zhytemi ne uje. Per me teper zhytja ne uje simbolizon pendimin e mekateve dhe fillimin e nje jete te re.

Kush duhet te pagezohet? Pagezim eshte per ata qe besojne qe jane pendurar (Marku 16:16; Veprat 2:28). Pagezimi eshte per ata qe bejne nje zgjedhje per te qene te

krishtere dhe per te ndjekur Jezusin. Bebet e vogla nuk jane ne gjendje ti kuptojne keto gjera. Te pagezosh bebet e vogla ashtu sic shume kisha bejne mund te jete nje ceremoni e preکشme te cilen e kane krijuar njerezit dhe nuk e ka urdheruar Jezusi ose apostujt. Nje bebeje nuk I nevojitet pagezimi. Nje bebe e vogel eshte e pafajshme para Zotit (Mateu 18:2-4; 19:13-15; Romakeve 9:11; 1Korintasve 14:20; Ligji I Perterire 1:39). Bebet e vogla qe vdesin shkojne ne parajse.

Disa njerez mendojne (Efesjavet 2:3; Psalmet 51:5) qe femijet trashegojne mekatin origjinal nga Adami keshtu qe ata duhet te pagezohen. Pali shkruajti njehere qe Efesjanet e krishtere kane qene prej natyre binj te zemerimit (Efesjaneve 2:3), ai nuk ishte duke folur kur ata ishin femije. Femijet e dikujt ose binjte e dikujt do te thote qe ata kane disa cilesi (Marku 3:17; Gjoni 12:36; Veprat 4:36; 1Thesalonikasve 5:5; Efesjaneve 2:2; 5:6, 8). Pali fliste per Efesjanet e krishtere kur ata ishin te ritur. Ata ndoqen mekatin dhe Zoti ishte I zemeruar me ta. Fjala nga natyra nuk do te thote nga lindja (Galatasve 2:15; Romakeve 11:12, 24), por nje kusht qe eshte bere I natyrshem (1Korintasve 11:14; Romakeve 2:14). Efesjanet benin nje jete plot mekate. Atyre nuk I bente pershtypje qe jetonin nje jete plote mekate dhe kjo ishte dicka qe ata e zgjodhen me vullnetin e tyre te lire. Per me teper Psalmi 51:5 na tregon qe Davidi ishte shume I ndjeshem ndaj mekatis dhe ai erdhi ne nje bote mekatarë (cf Isaia 48:8; Samueli 20:30).

Nje nga arsytet e para qe te riturit duhet te pagezohen eshte falja e mekateve. Nje femije te vogel nuk I nevojitet kjo gje. Pagezimi nuk ka aftesi te shpetoje njerezit. Eshte shpirti I besimit dhe bindja ne zemerën e atij qe pagezohet ajo qe ka rendesi (1Pjetri 3:21). Te pagezosh nje femije te vogel I cili nuk e ka idene se cpo ndodh eshte e kote. Kjo do te shkaktonte vetem rremuje kur ai ose ajo do te rritej. Pagezimi eshte per ata qe te cilet jane ne gjendje te ndjekin Krishtin (Veprat 8:12, 36; 16:33; 18:8).

Perse duhet te pagezohet nje person? Ne duhet te pagezohemi qe ti bindet Zotit Krisht (Mater 28:18-19), te pendo kemi per mekaten tona (Veprat 2:28), te mos kemi me mekate (Veprat 22:16; Hebrenjve 10:22), te marim Shpirti Shenjt (Veprat 2:22; 5:32; Romakeve 8:15; 2Korintasve 1:22; 5:5; Galatasve 4:6; Efesjaneve 1:13-14), te shpetojme (Marku 16:15-16; 1Pjetri 3:21), te jemi te bashkuar me Krishtin (Romakeve 6:3-6), te kemi Krishtin brenda nesh (Galatasve 3:26-27), te behesh pjestar I kishes (Efesjaneve 1:22-23; Veprat 2:41, 47), te behesh I shenjte (Efesjaneve 5:25-27), te lindesh perseri duke pasur shpirtin shenjt (Gjoni 3:5; Titi 3:5).

Akti I pagezimit, duke e ndare nga besimi dhe pendimi nuk na shpeton ne. Ne nuk mund te shpetojme nga meritat tona. Veprimet rituale nuk e pastrojne shpirtin (1Pjetri 3:21). Arsyeja kryesore e pagezimit eshte qe te fusi besimin tone ne veprim te besojme Zotin, te therasim emrin e tij (Veprat 22:16; Romakeve 10:13) dhe ti shfaqemi Zotit me ndergjegje te paster (1Pjetri 3:21). Nga ana e Zotit pagezimi eshte I domosdoshem sepse na garanton ne sakrificen dhe gjakun e Jezusit (Romakeve 6:3-6). Ne ne pagezim perfitojme shpresen e ringjalljes se jetes te bazuar ne ka qene njohur nga besimtarët e krishtere dhe jo te krishtere, anetare kishë dhe jo anetare nga te shpetuar dhe te humbur.

Perpara se ju te pagezoheni, duhet te matni besimin ne Krisht dhe te beheni nje ndjekes I tij, por ju akoma nuj jeni bashkuar me te (Romakeve 6:3-6; Galatasve 3:27). Pagezimi eshte si nje ceremoni martese. Eshte kur ju thoni se besoni ne Krishtin dhe do ti qendroni besnik atij (1Timoteu 6:12-13; 1Gjoni 4:2-3, 15; Mateu 10:32-33; Luka 12:8-9; Romakeve 10:9-10). Perpara se te pagezoheni ju jeni jashte Krishtit dhe nuk ka shprese

jashte tij ose larg tij (Efesjaneve 2:12). Me Krishtin ju keni cdo bekim shpirtoror (Efesjaneve 1:3), shpetim (2Timoteu 2:10) dhe faljen e mekateve (Efesjaneve 1:7; Kolosjaneve 1:14). Pagezimi eshte momenti kur Zoti ben transferimin nga jashte Krishtit ne brendesi te tij. Eshte momenti kur ne hyme brenda Krishtit (Romakeve 6:3; Galatasve 3:27).

Pagezimi eshte vetem per ata qe besojne tek Zoti (Marku 16:16), qe jane penduar per mekatet e tyre (Veprat 2:38) dhe qe tani duan ta jetojne jeten si te krishtere (1Pjetri 3:21). N.q.s. ti beson ne Jezu Krishtin si biri I Zotit, atehere duhet te pagezoheni dhe te beheni pjestare te kishes se tij. Si do ta beni kete? Ju duhet te gjeni nje predikues qe t'ju pagezoje duke ju zhytur ne uje. N.q.s. ndesh me mesues te rreme largohu dhe shko ne nje kishë tjetër. N.q.se ndonje predikues mundohet t'ju tregoje qe pagezimi eshte vetem nje ceremoni simbolike qe nuk ka te beje me shpetimin mos I besoni atij. Studjoheni biblen dhe besojini (Veprat 2:38; 22:16; Marku 16:16; 1Pjetri 3:21). N.q.se nuk gjeni asnjeri qe t'ju pagezoje, ju mund ti drejtoheni ndonje miku ose te afermi.

Bibla nuk na tregon me saktesi se cfare fjalesh duhet te perdorim kur te pagezohemi, por ceremonia e pagezimit duhet te kenaqim Zotin. Ju mund te filloni duke u lutur, duke I thene Zotit qe jeni nje mekatar, duke thene qe ju I besoni Jezusit, ti luteni Zotit qe ai t'ju pranoje si te krishtere dhe te betoheni se do ta ndiqni Jezusin perhere. Personi qe do te pagezohet duhet te futet ne ndonje lume, pishine ose ne ndonje liqen te vogel. N.q.se keto qe permendem me pare nuk jane, ju mund te mbushni nje vaske dhe ta perdorni ate per pagezim. Personi qe drejton pagezimin duhet te perdore fjale si: Meqenese ti beson ne Jezusin si biri I Zotit, te pagezohet ne emer te Atit, te Birit dhe Shpirtit Shenjt (Mateu :28:19; Veprat 2:38). Ai qe ju pagezon ju shtyn derisa trupin tuaj ta mbuloje uji. Kur te dilni nga uji eshte koha qe te luteni perseri. Ju duhet te falenderoni Zotin qe dergoi Jezusin si shpetimtarin tone, ta falenderojme qe mori mekatet tona dhe ti kerkojme atij te na ndihmoje te riteni si te krishtere.

Kur ju pagezoheni ju jeni si nje femije I porsalindur per Zotin (1Pjetri 2:2). Shpirti shenjt ka hyre ne zemren tuaj dhe ju ka bere ju te shenjte (1Korintasve 6:11; Efesjaneve 5:25-27; 1Korintasve 3:16-17; 6:19-20). Juve tani jeni nje anetar I kishes per te cilen Jezusi vdiq (Mateu 16:18; Veprat 20:28). Emri juaj eshte regjistruar ne librin e jetes I cili eshte libri I rezervimit per nje shtepi ne parajse (Zbulesa 20:15). Te gjitha mekatet e tua jane lare (Veprat 22:16). Kjo nuk do te thote qe nuk do te gaboni me (Romakeve 7:15-25). Ju do te tundoheni perseri, por tani ju jeni I krishtere dhe nuk duhet te pagezoheni sa here qe mekatoni. Kur ju te mekatoni duhet te luteni qe Zoti t'ju fale dhe te pendoheni (1Gjoni 1:6-10). Gjithashtu ju duhet te keni nje bibel, te besoni tek kisha keshtu qe ju mund te adhuron me te krishtere te tjere dhe te inkurajoheni nga ata. Si I krishtere ju duhte te silleni si I tille.

JETA E TE KRISHTEREVE

Tani qe u bete I krishtere duhet te vazhdoni te jetoni jeten duke kenaqur Zotin. N.q.se ju do ti ktheni kurrizin Krishtit dhe do filloni te jetoni jeten e mepareshme ju do te humbisni shpetimin. Disa njerez gabojne dhe thone qe njehere te shpetuar ju mund te beni cfaredo ne te ardhmen. Ky mesim eshte I gabuar me ate cka bibla shkruan (1Korintasve

9:27; Galatasve 5:1-4; 1Timoteu 4:1, 16; 2Timoteu 4:10; Hebrenjve 3:12; 6:4-8; Jakobi 5:19-20; 2Pjetri 2:20-22; Zbulesa 2:4-5; Luka 8:11-15; Gjoni 14:1-14). N.q.se ne nuk do ta humbisnim shpetimin tone atehere jetes me te mira do ti humbiste vlerat. Hiri I Zotit nuk u shfaq vetem per te na shpetuar ne, por gjithashtu te ndryshonte jeten tone per mire. Pali ka shkruajtur: sepse hiri shpetues I perndise ju shfaq gjithë njerezve dhe na meson te mohojme pabesine dhe lakmine e botes, sepse ne rrojme me urtesi dhe me drejtesi ne kete jete (Titi 2:11-12).

Si duhet te jetoni tani qe u bete te krishtere? Ne shekullin e pare te krishtereve I thonin qe I perkisnin rruges (Veprat 9:2; 19:9,23; 22:4; 24:14, 22). Fjala rruge nga ana metaforike do te thote rruga e jetes, menyra e te vepruarit. Jezusi ka thene qe ai ishte rruga (Gjoni 14:6), kjo do te thote rruga qe na con ne ne parajse. Duke imituar Jezusin ne ndjekim rrugen e tij. Shpesh ne mesimet e hershme krishtere u pershkuanin dy rruge. Nje rruge ishte qe ne te jetojme dhe tjetra qe ne te mos jetojme. Eshte rruga e drejte dhe e shtrember, rruga qe te shpie tek jeta dhe rruga qe te shpie tek vdekja, rruga qe te con tek virtudet dhe ajo qe te con tek veset, rruga e shpirtit dhe ajo e mishit. Jeta e krishtere eshte rruga e drejet (2Pjetri 2:21; cf Mateu 7:13-14; Luka 13:23-24).

N.q.s. jeta e krishtere eshte rruga atehere duke jetuar jeten si I krishtere eshte si te ecesh ne kete rruge dhe bibla shpesh perdor termin "me ece" te pershkruaje jeten e krishtere. Apostulli Gjon ka thene: Ne duhet te jemi te sigurt qe ne jemi ne-te" pastaj ai tha: Ai qe thote se qendron ne te duhet te ece edhe vete sikurse ka ecur ai (1Gjoni 2:6). Ne nuk duhet te ecim pas trupit ne mekat dhe ne erresire (Romakeve 8:4; Efesjaneve 2:1-2; 4:17; Kolosjaneve 3:5-7; 2Thesalonikasve 3:6, 11; 1Gjoni 1:6; 2:11). Ne anen tjeter ne duhet te ecim sipas shpirtit, ne drite dhe ne besim (Romakeve 8:4; 2Korintasve 5:7; Galatasve 5:16; Efesjaneve 20:10; 4:1; 5:2, 8, 8, 15; Kolosjaneve 1:10; 2:6; 4:5; 1Thesalonikasve 2:12; 1Gjoni 1:7; 2Gjoni 4, 6; 3Gjoni 3, 4).

Fjale te tjera greke per "rruga e jetes" jane edhe sjellje dhe levizje. Te krishteret duhet te dalin nga ajo jete qe eshte plot mekat (Efesjaneve 4:22) dhe te jetojme nje jete te mire me Jezu Krishtin (1Timoteu 4:12; Jakobi 3:13; 1Pjetri 1:15; 2:12; 3:1-2, 16; 2Pjetri 3:11). Pali I tregon kishen Efesusit qe te zhvishej persa I perket takon sjelljes se meparshme nga njeriu I vjeter qe korrupohet me ane te lakmive dhe genjeshtres (Efesjaneve 4:22; cf Kolosjaneve 3:5-9). Te vishemi me njeriun e ri ne drejtesi dhe shenjteri (Efesjaneve 4:24; cf Kolosjaneve 3:10). Eshte e qarte qe eshte nje stil jete tjeter ajo qe duhet te bejme ne si te krishtere.

Si e perkufizojme jeten e te krishtere? Standarti nuk eshte nje mori rregullash si 10 urdherimet qe ndodhen ne Dhiaten e Vjeter. Rregullat jane qe te na vendosin ne nje autoritet me te larte dhe kjo gje I jep vlere rregullave. Perse jane kaq shume rregull, cfare duhet te bejme e cfare jo si te krishtere kur standarti aktual eshte Zoti. Arsyeja qe disa sjellje jane te mira eshte se ata veprojne sipas menyres se Zotit. Arsyeja qe sjellet e tjera jane te keqija eshte se Zoti nuk do te vepronte ne ate menyre. Pali tha: te vishemi me njeriun e ri dhe si te krishtere duhet te jemi te krijuar sipas perendise (Efesjaneve 4:24; Kolosjaneve 1:10). Ai na fton te behemi imitues te perendise (Efesjaneve 5:1). Jezusi ka thene qe Zoti eshte standarti I jetes tone: Jini te perkryer sic eshte I perkryer Ati juaj qe eshte ne qiej (Mateu 5:48). Jini te meshirshem sikurse dhe ati juaj eshte I meshirshem (Luka 6:36). Pjetri tha: Por ashtu si eshte si eshte I shenjte ai qe ju thirri te jini dhe ju te shenjte ne gjithë sjelljen tuaj, sepse eshte shkruar "jini te shenjte sepse une jam I shenjte"

(1Pjetri 1:15-16). Krishti eshte nje shembull perfekt per ne (Filipjaneve 2:5; 1Pjetri 2:21-24; 1Korintasve 11:1). Meqe Zoti eshte standarti per gjithcka ne duhet te mundohemi ta imitojme ate. Megjithese ne nuk mund te jemi kurre perfekt sec eshte ai, ne do te jetonim me mire sikur te mundoheshim te ishim perfekte si Zoti. Ne duhet te inkurajohemi nga shembulli I Zotit qe te ecim perpara moralisht dhe shpirtorisht dhe sepse asnje qenje njerezore nuk eshte perfekte dhe ne duhet te mbeshtetemi shume e me shume ne hirin e Zotit.

Nje fjale teper interesante greke qe perkthehet "I denje" e cila ndodhet ne Dhiaten e Re do te thote e krahasueshme dhe e korruspondueshme. Ne shume rreshta te Dhiates se Re ne na kerkohet te jetojme nje jete te denje per dicka. Kjo do te thote qe jeta jone te krahasohet ose ti korrespondoje dickaje. Ne duhet te jetojme: "te denje pre ungjillin e Krishtit" (Filipjaneve 1:27), te denje per Zotin (1Thesalonikasve 2:12) te denje per Zotin dhe qe ti pelqeni atij (Kolosjaneve 1:10). Ne duhet te jetojme jeten tone: "ne thirrje qe te ecni denjesisht sipas thirrjes per te cilen u thirret (Efesjaneve 4:1). Kush eshte thirrja jone? Zoti nuk na thirri ne ndyresi por ne shenjterim (1Thesalonikasve 4:7; cf 1Timoteu 4:9; Efesjaneve 1:4). Ai na thirri ne "nga erresira ne driten e tij te mrekullueshme (1Pjetri 2:9). Zoti na therret ne femijet e tij (1Gjoni 3:1). Zoti na ben thirrje te behemi te shenjte (Romakeve 1:7; 1Korintasve 1:2). Shenjterit nuk jane vetem ata pak njerez te mire qe Papa I ka emeruar te tille. Cdo I krishtere eshte I shenjte. Fjala shenjte do te thote njeri I shenjte dhe behesh I shenjte kur pagezohesh (1Korintasve 6:11; Efesjaneve 5:25-27). Meqe Zoti na beri thirrje te behemi te shenjte ne duhet te veprojme si te tille.

Zemra e jetes se krishtere eshte dashuria (1Korintasve 13:1-3, 13). Pali ka shkruajtur: Mos I kini asnje detyrim askujt pervecese ta doni njeri-tjetrin, sepse ai qe e do tjetrin e ka permbushur ligjin (Romakeve 13:8). Sepse gjithe ligji permblidhet ne nje fjale te vetme: Duaje te afermin tend si vetveten (Galatasve 5:14; cf Jakobi 2:8; Mateu 22:36-40). Pali na jep ne nje pershkrim se si nje person I dashur vepron (1Korintasve 13:4-7). Krishti eshte shembulli qe na tregon ne si duhet te duam (Efesjaneve 5:2, 25; 1Gjoni 3:23). Ne duhet te duam ashtu sic desh ai (Gjoni 13:34; 15:9-12). Arsyeja qe dashuria eshte e rendesishme ne jeten e nje te krishteri eshte se sipas asaj qe ne kemi brenda ne shpirt ashtu dhe te veprojme (Mateu 12:33-35; 15:18-19; 23:25-26; Luka 6:43-44). Qe te behemi njerez te mire ne duhet te ndryshojme zemren dhe sjelljen tone (Romakeve 12:1-2; Psalmet 51:10; 119:36; 2Korintasve 10:5; Efesjaneve 4:22-23). Shpirti yne duhet te jete I paster dhe I dashur keshtu qe dhe veprimet tona te jashtme do te jene te mira. Duke jetuar nje jete te krishtere ne duhet ti shmangemi mekateve te jashtme dhe mekateve shpirtore ne nje zemre te keqe.

Disa vyrtete jane pjese e jetes se krishtere si durimi, te besh te mire te tjereve, devocioni per Zotin, dhembshuri, dhe falje (Efesjaneve 4:32). Beni nje liste te cilesive te mira te cilat ju duhet ti ndiqni dhe I lexoni ne keto paragrafe: Mateu 5:3-9; Galatasve 5:22-23; Kolosjaneve 3:12-17; 1Timoteu 6:11; Jakobi 3:13; 17-18; 2Pjetri 1:5-7. Kur ju te keni mbaruar me listen e cilesive te mira krahasoj ato me veset e keqija qe duhet ti shmangemi dhe keto mund ti lexoni ne paragrafet e ardhshme Romakeve 1:29-31; 1Korintasve 6:9-10; Galatasve 5:19-21; Kolosjaneve 3:5-10; 1Timoteu 1:9-11; 2Timoteu 3:2-5; Jakobi 3:14-16; 1Pjetri 2:1-2.

Menyra me e mire per te mesuar rreth jetes se krishtere eshte te lexosh pjese nga Dhiata e Re. E shumta e ketyre pjeseve ndodhet nga mesi I Dhiates se Re. Gjysma e pare

shpjegon fene dhe pse duhet qe ne te jetojme ne nje menyre apo ne nje tjeter. Gjysma e dyte tregon besimin e krishtere dhe si duhet ta veme ne levizje (Titi 2:1). Studjoni pjeset e lartpermendura dhe si te jetoni jeten e krishtere. Bibla na tregon ne rreth familjes, punes, mardhenjeve me qeverine, moralet seksuale dhe shume gjera te tjera (Mateu 5:1-7:28; 18:1-35; Romakeve 12:1-14; Efesjaneve 4:17-6:20; Kolosjaneve 3:1-4:6; 1Thesalonikasve 4:1-12; Titi 2:1-11; Hebrenjve 12:1-13:19; Jakobi 1:2-5:20; 1Pjetri 2:11-5:11). Si I krishtere ushtro vetveten ne perendishmeri (1Timoteu 4:7). Ndiq drejtesine, perendishmerine, besimin, dashurine, zemergjeresine dhe zemerbutesine (1Timoteu 6:11).

KISHA

Ne greqisht "kiske" do te thote asamble, miting, bashkim, grumbullim ose kiske. Kur ju mendoni per kishen mos e ngataroni ate me ndertesën. Kisha mund te kete nje ndertese ose prona te tjera, por kisha konsiston ne njerezit qe jane te shpetuar nga Jezusi. Kur mendoni per kishen mos e ngateroni ate me organizimin e kishes, kardinalet ose me strukturen e saj. Edhe nje here themi qe kisha eshte ajo qe perbehet nga njerezit qe jane shpetuar nga Jezusi dhe jo organizata apo institucioni. Perpara se te shkruhej Dhiata e Re, Hebrenjte kishin perkthyer Dhiaten e Vjeter ne greqisht dy shekuj para se te lindte Krishti. Ato perdoren shume shpesh fjalen "kiske" ne greqisht ne Dhiaten e Vjeter dhe aty I drejtohej njerezve te Zotit, Izraelit. Ne Dhiaten e Re kisha jane njerezit e Zotit.

Fjala kiske I drejtohet kishes universale e cila konsiston ne te gjithë te krishteret e botes. Kjo ishte ajo qe Jezusi donte te thoshte me fjalet: une do te ndertoj kishen time (Mateu 16:18). Me fjalen kiske mund ti referohemi nje grumbullimi ne nje vend te caktuar si kisha e Korintit (1Korintasve 1:2). Fjala kiske mund te perdoret edhe per te krishteret qe mblidhen per adhurim (1Korintasve 11:18; 14:19). Fjala kiske eshte perdorur ne shume menyra ne bibel. Nuk eshte dhene asnje emer ne Dhiaten e Re se si duhet te quhet kisha. Emrin e kishes mund ta vendosim sipas qytetit ku jetojme ose sipas emrit te lagjes keshtu qe ne mund ta gjejme edhe me shpejt. Kjo metode eshte perdorur ne Dhiaten e Re kur I referohet kishes se Jerezalemit ose te qyteteve te tjera (Veprat 8:1; 11:22; cf Romakeve 16:1; 1Korintasve 1:2; 2Korintasve 1:1; 1Thesalonikasve 1:1; 2Thesalonikasve 1:1), ose kisha e Galatias (Galatasve 1:2; cf Galatasve 1:22; 1Thesalonikasve 2:14; 1Korintasve 16:1, 19; Zbulesa 1:4). Vendi ndonjehere behet me specifik kur themi kisha dhe takimi behet ne shtepine e ndonjerit (Romakeve 16:5; 1Korintasve 16:19; Filipjaneve 2).

Nje princip tjeter duket qarte ne Dhiaten e Re qe kisha eshte per te adhuruar Zotin dhe jo si disa njerez qe behen sikur te ishin Pjetri, Pali, Maria ose Gjoni (1Korintasve 1:10-17). Kisha njihet edhe si shtepia e Zotit (1Timoteu 3:15), kisha e Zotit (1Korintasve 1:2; 10:32; 11:16, 22; 15:9; 2Korintasve 1:1; Galatasve 1:13; 1Thesalonikasve 2:14; 2Thesalonikasve 1:4; 1Timoteu 3:5; Veprat 20:28), kisha e Zotit qe jeton (1Timoteu 3:15), kisha e perendise (Veprat 20:28), kisha e Krishtit (Romakeve 16:16), kisha e perndise Ate dhe Zotit tone Jezu Krishtit (1Thesalonikasve 1:1). Se sa te perdorim emra njerezish me mire perdorim emra qe I japin lavdi Zotit tone dhe Krishtit. Mbi te gjitha kisha I perket atyre.

Natyra e kishes ilustruhet ne shume metafora te cilat e pershkruajne ate. Kisha krahasohet me nje ndertese apo shtepi (1Korintasve 3:9; Hebrenjve 3:6; 1Timoteu 3:15). Kisha eshte tempulli I Zotit sepse Zoti jeton ne te individualisht dhe kolektivisht (1Korintasve 3:16-17; 6:19-20). Ky tempull ose ndertese nuk eshte ndertuar nga tulla e gure, por nga njerezit qe jane gure qe jetojne (1Pjetri 2:5). Kisha eshte trupi I Krishtit dhe Krishti eshte koka e trupit (Efesjaneve 1:22-23; 4:4; 15-16; Kolosjaneve 1:18, 24). Nga ana talente te ndryshme dhe ne nga mendja jemi te varur nga njeri-tjetri (Romakeve 12:4-8; 1Korintasve 12:14-26). Metafora per trupin do te thote mbledhjen tone se bashku si nje familje per kishen (Mateu 12:49-50; Efesjaneve 2:19; 2Korintasve 6:18; 1Timoteu 5:1-2). Ne duhet te ndajme gezimet dhe hidherimet me te krishteret e tjere (Romakeve 12:15; 1Korintasve 12:26; Galatasve 6:2, 10). Kisha eshte nje mbledhje e njerezve ne disa menyra (Veprat 2:42; 1Korintasve 1:9; Galatasve 2;; Efesjaneve 3:9; Filipjaneve 3:10; 1Gjoni 1:3, 6-7). Kisha eshte nusja e Krishtit kjo do te thote qe ne duhet te jemi te paster ne shpirt keshtu qe nje dite ne do te shkojme te jetojme ne parajse me Krishtin (Efesjaneve 5:22-32; 2Korintasve 11:2). Pali e pershkruan shume bukur kishen me ane te Dhiates se Vjeter (1Pjetri 2:9-10): Ju jeni fis I zgjedhur, prifteri mbreterore, nje komb I shenjte, nje popull I fituar qe te shpallni mrekullite e atij qe ju thirri nga terri ne driten e tij te mrekullueshme; ju qe dikur te pameshirshem, por tani te meshiruar.

Organizimi I kishes eshte shume I thjeshte. Krishti eshte ai qe meret me te. Kjo vihet re nga shume metafora qe pershkruajne mardhenjet midis Krishtit dhe kishes. Ai eshte kryebariu (1Pjetri 5:4) koka (Efesjaneve 1:22-23; 4:4, 15-16; Kolosjaneve 1:18, 24) guri I qoshes (Efesjaneve 2:20) ose krijuesi (1Korintasve 3:11). Ne mbledhjet e kishes ne Dhiaten e Re ditet mbikqyreshin nga peshkopet qe ndryshe quheshin barinj dhe mbikqyres (1Timoteu 3:1-7; Titi 1:5-9; 1Pjetri 5:1-4; Filipjaneve 1:1; Veprat 20:28; Efesjaneven 4:11; 1Thesalonikasve 5:12; Hebrenjve 13:17). Peshkopet mereshin me mbledhjet e kishes ku ata ishin dhe pjestare. Mbledhjet beheshin per t'ju bindur Krishtit dhe apostujve, por asnje mbledhje nuk drejtonte nje mbledhje tjeter. Peshkopet kishin ndihmesa ne punen qe benin. Ata ishin disa sherbetore te kishes (1Timoteu 3:8-13; Filipjaneve 1:1). Gjithashtu Krishti donte qe kisha te ishte e bashkuar. Bashkimi eshte nje fitore e deshirueshme sepse sjell pune te perpikte dhe nder per emrin e Zotit (Gjoni 13:34; 17:20-21; Romakeve 12:16; 15:5; 1Korintasve 1:10; 3:3; 2Korintasve 13:11; Efesjaneve 4:3; Filipjaneve 2:2).

Si mund te behemi pjestar I kishes? N.q.s. jeni nje I pagezuar ju u bete nje pjestar I kishes ne momentin kur u pagezuat ne Krishtin. Meqenese kisha eshte trupi I kishes atehere ju jeni ne kishen sepse ju jeni brenda Krishtit (Galatasve 3:27; Romakeve 6:3). Ju duhet te mblidheni me besimtare te tjere. Juve ju nevojitet mbeshtetja dhe kurajimi I besimtareve te tjere (Hebrenjve 3:13; 10:24-25). Eshte e veshtire te jetosh nje jete te krishtere kur je vetem. Kjo eshte arsyeja qe Jezusi nuk erdhi vetem te shpetoje disa persona, por edhe te ndertoje kishen.

Duhet te verehen edhe disa gabime te lidhura me kishen. Megjithate apostulli Pjeter ishte I gatshem te ndihmonte per stabilizimin e kishes mbas ringjalljes se Jezusit, ai nuk ka dhene asnjehere rregulla mbi kishen. Pjetri predikoi ungjillin dhe I ndryshoi njerezit (Veprat 2:14-47; 10:1-48). Ai gjithashtu shkruajti dy histori ne Dhiaten e Re dhe ishte predikues per shume besimtare te shekullit te pare (1Pjetri 5:1; Gjoni 21:15-17). Megjithate cdo e drejte dhe privilegj I dhene atij (Mateu 16:17-19) gjithashtu ju dha edhe

apostujve te tjere (Mateu 18:1, 18; Gjoni 20:23). Pjetri dhe apostujt e tjere ishin pjese e themelimit te kishes me kuptimin qe ata ishin predikuesit e pare dhe ishin deshmitare per ungjillin e Jezusit (Efesjaneve 2:20; 1Korintasve 12:28; Zbulesa 21:14), por kisha eshte ndertuar ne Jezu Krishtin (Efesjaneve 2:20; 1Pjetri 2:6-8). Pali ka shkruajtur: sepse askush nuk mund te hedhe themel tjetër përveç atij qe është hedhur, I cili është Jezu Krishti (1Korintasve 3:11). Asnjehere ne Dhiaten e Re nuk është shkruar se Pjetri drejtonte kishen si Papa dhe asnjehere nuk është shkruar per pasardhesit e Pjetrit ne nje pozicion te tille. Pjetri vere refuzoi te adhuronte kur ai ishte gjalle (Veprat 10:25-26) dhe korrigjohet nga te tjeret kur bente gabime (Galatasve 2:11-14). Ai nuk kishte te drejte te zgjidhte apostuj (Veprat 15:1-30). Fuqija e dhene Pjetrit dhe pasardhesit te tij si Papa I kishes katolike jane nje ofendim per pozicionin qe Krishti ka ne kisha.

Kisha perbehet nga prifterinjte dhe besimtare (1Pjetri 2:9; Zbulesa 1:6; 5:10). Cdo I krishtere duhet te lutet dhe adhuroje Zotin (Hebrenjve 10:19-22; Romakeve 5:1-2; Efesjaneve 2:18; 3:12; 1Gjoni 2:1-2) me mendimin qe Jezu Krishti është kryepifti (1Timoteu 2:5; Hebrenjve 2:14-18; 4:14-4:10; 7:1-10:39). Ne nuk duhet te shkojme tek pifti per te na falur mekatet tona dhe te marim shpetimin nga Zoti. Nuk është e nevojshme te shkosh tek pifti te rrefesh mekatet. Rrefimi I mekateve mund ti behet cdo te krishteri ose Zotit me ane te lutjes (Jakobi 5:16; 1Gjoni 1:9). Asnje qenje njerezore nuk ka te drejte dhe fuqite per te falur mekatet e njerezve. Asnje nuk mund te qendroje ne vend te Zotit me fuqite e shpetimit ne duart e tij. Si qenje njerezore ne kemi fuqine te predikojme te verteten ose ta mbajme ate e cila mund te ndikojne ne shpetimin e njerezve (Veprat 13:38-39; Mateu 18:5-6, 18; 23:13; Luka 11:52), por Zoti është gjykatesi final qe fal ose denon.

Nje gabim tjetër qe bejne besimtare është adhurimi I Marise, nenes se Jezusit. Maria ishte nje njeri I mire Hebre e cila u zgjodh mes grave per te qene nena e Jezu Krishtit (Luka 1:39-43), por bibla tregon vetem pak per jeten e Marise. Kur vdiq Jezusi ajo u kujdes per apostullin Gjon (Gjoni 19:25-27). Ajo besonte tek Jezusi ashtu si te gjithë vellezerit e tij (Veprat 1:14). Asnjëri nuk I është lutur asaj ne bibel. Ajo nuk kishte fuqi cuditberese. Maria nuk mbeti e virgjër mbas lindjes se Jezusit (Mateu 1:24-25; 13:54-56; Marku 6:3; Luka 2:7). Maria ishte nje shembull I mire per ata qe dyshonin te Zoti dhe per ata qe besonin (Luka 1:38), por ajo nuk ishte hynore. Ajo nuk është shpetimtarja jone dhe ne nuk duhet ti lutemi asaj. Pozicioni qe I është dhene Marise nga kisha katolike remben vendin qe Jezu Krishti duhet te mbaje ne devocionin tone (Kolosjaneve 1:15-20; Romakeve 8:34; 1Timoteu 2:5; 1Gjoni 2:1-2).

SHERBIMI DHE EVANGJELIZMI

Meqenese kisha është trupi I Krishtit atehere detyra e kishes është te vazhdoje misjonin e Krishtit nepre bote. Ne duhet te punojme se bashku dhe ti sherbejme Zotit si nje komb I vetem (Hebrenjve 9:14; 1Pjetri 2:5, 9). Disa persona kane detyra me speciale si predikues, mesues e peshkope kurse te gjithë te krishteret e tjere duhet ti sherbejne Zotit (Efesjaneve 4:11-13; Mateu 20:26-28; 25:44-45; Romakeve 16:1-2). Detyra jone ndaj Zotit është adhurimi per te cilit do te diskutojme ne tregimin tjetër.

Le te permendim misjonin e kishes per kishen dhe per boten. Ne fillim kisha duhet ti sherbeje pjestareve te saj qe ata te rinen shpirtarisht dhe ti ndihmoje ata qe te rine te shpetuar (Efesjaneve 4:11-13; Kolosjaneve 1:28). Disa predikues dhe mesues I ndihmojne te tjeret te rinen shpirtarisht duke I predikuar te verteten (Efesjaneve 4:11; 1Timoteu 4:11-16; 2Timoteu 2:2; 3:10-4:5). Te krishteret duhet te ndihmojne njeri-tjetrit per nevojat e tyre (Veprat 11:29; Galatasve 6:10; 2Korintasve 8:1-9:15; 1Gjoni 3:17-18). Duke I sherbyer njeri-tjetrit ne ndjekim shembullin e Jezusit (Mateu 20:28; Filipjaneve 2:7-8). E shumta e te krishtereve kenaqen me shoqerine e njeri tjetrit kur jane ne kisha. Kisha, si nje familje ndonjehere duhet te disiplinoje anetaret e saj me shpresen qe ata te pendohen dhe qe te mos mekatojne shume (1Timoteu 1:10; 1Korintasve 5:1-13; Mateu 18:15-17; 2Gjoni 10:11; 2Thesalonikasve 3:14-15; Titi 3:10-11).

Misjoni I kishes eshte I drejtuar drejt botes. Te krishteret jetojne ne kete bote por nuk duhet te jetojne si bota (Gjoni 8:23; 15:19; 17:15-17), si nje varke qe ndodhet ne uje mbetet siper ujit deri kur ajo nuk mbushet me uje. Te krishteret nuk duhet te marin mekatet e botes (2Korintasve 6:14-17). Jeta jone duhet te jete si drite verbuese per boten, duke treguar shembullin e rruges se drejte per te jetuar (Mateu 5:13-16; 1Pjetri 2:12; 3:15-16; Filipjaneve 2:15). Te krishteret jane ushtrite e Zotit ne kete bote ne luften me mekatin (2Korintasve 10:3-5; Efesjaneve 6:10-17). Ne nuk perdorim dhune ose mendime te keqija, por ne japim shembullin e mire duke treguar te verteten dhe duke evangelizuar boten (Mateu 28:19-20; 1Korintasve 9:16). Ashtu sic Pali tha: "Zoti... na dha sherimin e pajtimin... ne behemi lajmetare per Krishtin sikurse Zoti te keshillonte nepermjet nesh; dhe ne ju keshillojme juve per hir te Krishtit pajtohuni me perndine (2Korintasve 5:18-20).

Eshte dicka e zakonshme per ata qe nuk jane te krishtere te tallen me kishen. Meqenese kisha perbehet nga qenje njerezore qe bejne edhe gabime, kisha vete nuk eshte perfekte. Te krishteret e dine qe ata nuk jane te persosur, por dine qe Jezu Krishti eshte perfekt. Ai eshte I vetmi qe njerezit duhet te shikojne kur te gjykojne krishterimin. Megjithese njerezit marin ne konsiderate gabimet qe bejne te krishteret megjithate kisha ka bere shume te mira gjate gjithë kohërave. Jane bere shume te keqija ne kisha ne emrin e Jezusit, por jane bere ne kishat fallco ose nga jo te krishtere. Keta njerez perdorin emrin e Krishtit per te justifikuar disa veprime te tyre te cilat nuk ishin te verteta. Besimtares te vertete kanë bere shume te mira neper bote permes lutjes, duke kujtuar vlerat e familjes, duke shpjeguar, duke bere vepra bamiresie dhe shume te tjera. Kisha eshte krijuar nga njerezit me te mire ne bote. Nderkohe qe cdo I krishtere ka nevojë per permiresime, kisha eshte si nje qytet ne nje koder me shume drita qe I drejton njerezit drejt parajsës (Mateu 5:14-16).

ADHURIMI

Puna e kishes nuk eshte vetem te drejtoje boten, por edhe per te adhuruar Jezusin. Cfare eshte adhurimi? Adhurimin mund ta perkufizojme keshtu: eshte nje menyre qe ne I sherbejme Zotit (Romakeve 12:1-2). E verteta qe duhet mesuar nga ky perkufizim eshte se ne duhet te jetojme per Zotin (Kolosjaneve 3:17). Ne nuk duhet ta adhurojme Zotin vetem dy ore ne jave dhe pastaj gjate gjithë javës ta harrojmë atë. Gjithcka duhet bere ne

menyre qe Zoti te kenaqet dhe te permbushet vullneti I tij. Kuptimi I adhurimit do te shpjegohet ne paragrafet e ardheshme. Nje perkufizim tjetër per adhurimin eshte: ti japim lavdi nje qenjeje hynore. Adhurimi I jep vlere Zotit. Nje fjale greke qe eshte perkthyer "adhurim" ne Dhiaten e Re do te thote te perkulesh dhe te adhurosh, te bindesh (cf Mateu 2:2, 8, 11; 4:9, 10; Gjoni 4:23-24; 1Korintasve 14:25; Zbulesa 4:10; 5:14). Adhurimi eshte te lavderosh dhe nderosh ne qiell perpara fronit te Zotit per te kuptuar adhurimin (Zbulesa 4:1-5:14; Isaia 6:1-5; 56:7; Mateu 21:13). Mos mendoni per Zotin si nje Zot egoist qe do vetem qe ne ta adhurojme ate gjithë kohes (Veprat 17:24-25; Psalmet 50:10-12). Zoti na urdheron ne qe ta adhurojme ate sepse eshte per te miren tone. Ne na nevojitet adhurimi me qellim qe ta permbushim qenjen shpirtore. Duke adhuruar Zotin ne I japim kurajo te tjereve te ndihmojne vetveten.

Meqenese Zoti gjendet kudo adhurimi mun te behet ne cdo vend. Njerezit nuk duhet te jene ne ndonje vend ose ndertese te vecante te adhurojne Zotin (Gjoni 4:19-24). Njerezit mund te adhurojne Zotin ne ndertesa me qera, shtepi, ne natyre (Romakeve 16:5; 1Korintasve 16:19; Kolosjaneve 4:15; Veprat 2:46; 5:42; 16:13; 20:7-8). Adhurimi I krishtere nuk eshte I detyrueshem, por ai vjen nga ndjenjat e brendeshme qe ndodhen ne zemrat tona. Kjo eshte sepse jeta dhe nje zemer e sinqerte jane thelbesore per adhurimin e Zotit (Psalmet 15:1-5; 24:3-4; Mateu 5:8). Zoti eshte nje qenje shpirtore keshtu qe adhurimi yne duhet te buroje nga zemra. Jezusi ka thene: Zoti eshte fryme dhe ata qe e adhurojne duhet ta adhurojne ne fryme dhe ne te vertete (Gjoni 4:24). N.q.s. ju jeni nje I krishtere dhe nuk gjeni kishë qe te predikojte te verteten, ju mund ta adhuronit Zotin ne shtepi me familjen dhe miqtë tuaj.

Kishat e hershme mblidheshin ne ditën e pare te javes, te djelen qe te adhuronin Zotin (Veprat 20:5-7; 1Korintasve 16:1-2). Hebrenjte adhuronin ne ditën e shtate te javes, te shtunen, por te krishteret nuk e vazhduan ate zakon. Meqenese Jezusi u ringjall ditën e pare te javes kjo dite u be e njohur si dita e Zotit dhe te krishteret mblidhen dhe adhurojne Zotin kete dite (Zbulesa 1:10; Mateu 28:1; Marku 16:1-2). Nuk ka asgje te keqe qe te krishteret te adhurojne cdo kohe. Ju do te riteni shpirtorisht n.q.s. ju do te shpenzoni kohe per te lexuar gjate javes dhe duke ju lutur Zotit (Mateu 6:6). Shume te krishtere gezojne duke shkuar tek shtepite e njeri-tjetrit ku kendojne kenge, I luten Zotit, studjojne biblen dhe gezojne pranine e njeri-tjetrit (Veprat 2:46; 5:42). Mblidhuni me te krishteret sa here te doni, por kujtohuni qe cdo te djele te adhuronit Zotin derisa qe ndonje gje t'jua ndaloje kete si ndonje semundje (Hebrenjve 10:25). Juve ju nevojitet inkurajim dhe mbeshtetje, qe vine nga adhurimi dhe takimi me besimtare te tjere.

Jo cdo gje qe te krishteret bejne gjate te djeles eshte adhurim me kuptimin qe te tregojme respekt per perendine. Nje qellim tjetër I mbledhjes tone eshte qe ne duhet te inkurajojme dhe mesojme njeri-tjetrin (1Timoteu 4:13; 1Korintasve 14:19, 26). Te krishteret kendojne gjate adhurimit. Disa prej kengeve duhet te jene himne lavderimi dhe adhurimi per Zotin Krisht, por kenget e tjera mund te jene kenge qe na mesojne dhe inkurajojne (Efesjaneve 5:19-20; Kolosjaneve 3:16; Veprat 16:25; 1Korintasve 14:15). Leximi I bibles eshte dicka normale gjate adhurimit nga I cili ne perfitojme shume gjera (Zbulesa 1:3; 1Timoteu 4:13; 1Thesalonikasve 5:27). Mesimi dhe udhezimet te bazuara ne bibel jane dicka e zakonshme per nje adhurim te krishtere dhe jane te rendesishme per ritjen e krishtere (1Timoteu 4:13-16; 5:17; 2Timoteu 2:1-2; 3:10, 16; Veprat 20:20-21; Jakobi 3:1). Mbledhjet jane gjithashtu kohe per te ndejtur bashke me te krishtere te tjere

dhe per te ndare devocionet e perbashketa (Romakeve 12:3-8, 15; 16:16; 1Korintasve 16:20; 1Gjoni 1:3-4).

Zakonisht kisha ka nje thesar I cili perdoret per pune te mira, te mbaje udheheqesit e saj dhe per shume nevoja te tjera (Romakeve 12:13; 15:25-27; 1Korintasve 9:1-14; 2Korintasve 8:1-9:15; Hebrenjve 13:1-3; 1Timoteu 5:3-18; Jakobi 1:27). E djela eshte kohe e pershtatshme per te ndihmuar kishen me te holla (1Korintasve 16:2). Duke bere keshtu ne tregojme bashkimin tone me njeri-tjetrin. Ne fakt fjala greke per "shoqeri, bashkesi, mardhenje te ngushta" eshte perdorur per te treguar punen e kishes e cila eshte "bujari dhe pjesmarje" si shenje bashkesie (2Korintasve 8:4; 9:13; Romakeve 15:26; Hebrenjve 13:16). Hebrenjve kishin nje sistem qe jepnin 10 perqind. Te krishteret kane nje sistem me te mire qe eshte te japesh sa ke mundesi dhe sa ka nevoje (1Korintasve 16:1-2).

Lutja eshte themelore per adhurimin publik dhe privat. Te krishteret besojne se Zoti egziston, se ai I degjon lutjet tona, se ai I do qenjet njerezore dhe se ai I pergjigjet lutjeve tona. Zoti nuk na jep gjithmone ate qe ne duam, vecanerisht kur nuk eshte per te miren tone, por duhet te kemi te qarte qe Zoti ben ate qe eshte me mire per shpirtin tone (Romakeve 2:28). Cdo njeri duhet te lutet sipas nje menyre (1Thesalonikasve 5:17; Romakeve 12:12; Kolosjaneve 4:2; Luka 18:1). Shmanguni gjerave qe pengojne lutjet tuaja si problemet qe mund te keni ne shtepi (1Pjetri 3:7), nje shpirt qe nuk fal (Mateu 6:14-15; Efesjaneve 4:32), jo sinqeriteti (Psalmet 66:18; Isaia 1:15), mekatet e parrefyera (1Pjetri 3:12) ose mosbesimi ne Zotin (Jakobi 1:6-8). Nga ana tjeter shume gjera do ti shtohen lutjeve tuaja si nje jete morale e mire (Psalmet 24:3-4), nje shpirt bindes (1Gjoni 3:21-22), respekti (Mateu 6:9), besimi tek Zoti (21:22; Marku 11:24), sinqeriteti (Mateu 6:5-6; Psalmet 17:1), falenderimi (Kolosjaneve 4:2; Filipjaneve 4:6). Zoti yne eshte nje shembull I mire per te treguar njeriun qe lutet (Gjoni 17:1:26; Mateu 14:23; 26:36; Luka 5:16; 6:12; 9:28), dhe ai na mesoi shume rreth lutjes (Luka 11:5-13; 18:1-8), dhe beri shume gjera te tjera (1Thesalonikasve 5:16-25; 1Timoteu 2:1-8; Jakobi 5:13-18). Dishepujt donin qe Jezusi ti mesonte ata se si te luteshin dhe lutja e Zotit eshte nje model perfekt e cila permbledh kerkesat gjerat qe ne duhet ti kerkojme ne lutje:

Ati yne qe je ne qiej, u shenjterofto emri yt. Ardhte mbreteria jote e u befte vullneti yt ne toke si ne qiell. Buken tone te perditshme na e jep sot dhe na I fal fajet tona ashtu dic ua falim ne fajtove tane. Dhe mos lejo te biem ne tundim por na cliro nga I ligu (Mateu 6:9-13; cf Luka 11:1-4).

Darka e Zotit ose kungimi eshte sherbim per te nderuar Zotin. Ai u krijua nga Jezusi kur celebroi darken e tij te fundit me dishepujt (Mateu 26:17-30; Marku 14:22-24; Luka 22:14-23; 1Korintasve 11:23-26). Darka e Zotit nuk duhet te behet si nje banket I shpejte ku qellimi eshte qe te mbushim stomakun (1Korintasve 11:34). Qellimi I darkes se Zotit eshte meditimi mbi vetveten dhe adhurimi (1Korintasve 11:27-28). Eshte kohe per te ndejtur bashke dhe keshtu ne tregojme bashkim me besimtarete e tjere (1Korintasve 10:16-17; 11:29-33). Buka dhe vera jane simbol qe ne te kujtojme trupin dhe gjakun e Zotit tone. Buka duhet te jete pa maja sepse majaja eshte simbol I mekatit. Zoti ishte pa mekate si nje sakrifice perfekte keshtu qe dhe buka pa maja na kujton ne qingjin e Zotit (1Korintasve 5:7; Marku 14:1). Kjo e ben darken e Zotit nje kohe perfekte per te kujtuar premtimet tona dhe te mundohemi ta largojme mekatin nga jeta jone (1Korintasve 11:27-32). Vera eshte frut I rrushit I cili nga ngjyra na kujton ne gjakun e Jezusit qe u derdh per

ne. Te krishteret duhet te marin pjese ne darken e Zotit dite e pare te cdo jave si shenje e bashkise me kishen e cila mblidhet cdo te djele (1Korintasve 10:16-17), te kujtojme Jezusin qe eshte gjalle me ane te ringjalljes se tij (1Korintasve 11:26), sepse eshte dita e Zotit dhe nje imitim i kishes se hershme (Veprat 20:5-7; 1Korintasve 16:1-2).

Celebrimi i darkes se Zotit ne kishen katolike quhet Meshja dhe eshte si dicka fallco. Ata besojne qe buka dhe vera jane trupi dhe gjaku i krishtit dhe qe ai eshte sakrifikuar perseri gjate ceremonise. Dhiata e Re na meson qe vuajtjet dhe vdekja e Jezusit kane bere nje here efekt per te gjithë njerezit (Hebrenjve 7:27; 9:12, 24-28; 10:10-14; Romakeve 6:9). Jezusi nuk sakrifikohet disa here. Kur Jezusi tha: Merni hani ky eshte trupi im, pastaj mori kupen: Pini prej tij te gjithë; ky eshte gjaku im (Mateu 26:26-28), ai ishte duke folur ne menyre metaforike. Ai nuk donte te thoshte qe ishte trupi dhe gjaku i tij sepse ai ishte duke mbajtur buken dhe kupen ne duart e tij. Kjo ishte dicka figurative sic ishin shume deklarata te Jezusit (Gjoni 10:7, 14; 15:5; Mateu 5:13-14). Te krishteret besojne qe shpirti i Jezusit eshte perzent ne kishen kur ata mblidhen per adhurim (Mateu 18:20). Buka dhe kupa jane simboli qe na kujtojne ne prezencen e tij dhe te trupit dhe gjakut te Jezusit qe u ofruan ne kryq per mekatet tona.

Dhiata e Re nuk na thote se kush duhet ta drejtoje adhurimin. Burrave i eshte dhene roli i udheheqesve ne adhurim ashtu si ne shtepi dhe ne kishen (Zanafilla 1:26-27; 2:28; 3:16; 4:7; 1Korintasve 11:2-16; 14:33-36; Galatasve 3:38; Efesjaneve 5:21-33; Kolosjaneve 3:18-19; 1Timoteu 2:1-15; 3:1-13; 1Pjetri 3:1-7). Adhurimi duhet te behet ne menyre te drejte dhe sipas te vertetes (Gjoni 4:24; 1Korintasve 14:40). Adhurimi duhet te kenaqe Zotin dhe ai duhet bere ne menyre te drejte. Kur ju mblidheni me te krishtere te tjere ju duhet te filloni duke u lutur ne fillim, pastaj te vazhdoni duke kenduar dhe me shume lutje. Dikush duhet te lexoje pjese nga bibla dhe te gjithë duhet te lexojne. N.q.s. ndonje eshte i zoti te flase rreth bibles le ta beje sepse ky eshte nje veprim qe duhet bere. Darka e Zotit duhet te kete shume kenge e lutje. Mbledhja eshte kohe perfekte per nevojat e cdo njeriu. P.sh. dikush mund te jete i semure dhe ne duhet te lutemi per te. Mbledhje duhet te perfundoje me nje lutje ose nje kenge. Lutje, kenge, studim biblik dhe darka e Zotit jane gjera tradicionale qe te krishteret kane bere gjithmone ne mbledhjet e tyre.

E ARDHMJA

Sipas historise se krishtere bota ka nje fillim ate qe ne e quajme krijim (Zanafilla 1) dhe do te kete nje shkaterim me ardhjen e Krishtit perseri ne toke. Kur Krishti te vi perseri cdo njeri do te gjykohet para tij. Mbas gjykimit secili do te shkoje pergjithmone ne parajsë ose ne ferr. Zotit i plotesohet vullneti i tij ne histori dhe qellimi i te gjitha gjerave ne kete bote eshte lavdia e Jezu Krishtit si Zot (Filipjaneve 2:9-11; Kolosjaneve 1:16). Jeta vjen nga Zoti dhe shpresa per jeten e perjetshme mbetet ne te (1Timoteu 6:16). Kur mund te futemi ne kete skene hyjnore? Ju duhet te jeni shume te interesuar per te ardhmen tuaj (Psalmi 90:12; Jakobi 4:14; Mateu 16:26).

Meqenese ne jemi qenie njerezore ne duhet te perballojme vdekjen nje dite. Bibla nuk na tregon mishelimin ose transportin e shpirtit ne nje seri lindjesh, jete dhe vdekje. Ne do vdesim vetem nje here (2Korintasve 9:27). Ne jemi mortale sepse ne jemi qenie shpirtore dhe nje pjese e jetes sone jeton mbas vdekjes (2 Korintasve 5:1; 2 Pjetri 1:13-

14). Vdekja perkufizohet si pika kur shpirti e le trupin (Jakobi 2:26). Ne trembemi nga vdekja por ungjilli na jep ne shprese dhe na ndihmon ta kapercjme kete frike (Psalmet 39:5; Romakeve 7:24; Hebrenjve 2:15; 1Korintasve 15:26; Filipjaneve 1:21-23). Dhiata e Vjeter nuk na tregon shume per jeten pas vdekjes. Kjo I eshte lene Jezusit dhe Dhiates se Re ta shpjegoje me mire. Pali tha qe Jezu Krishti nxori ne drite jeten dhe pavdekshmerine me ane te ungjillit (2Timoteu 1:10). Vetem permes Jezu Krishtit vdekja dhe mekati mposhten duke na dhene ne fitore (1Korintasve 15:54-57).

Kush eshte gjendja e shpirtit mes vdekjes dhe dites se gjykimit? Kjo gjendje quhet gjendje e mesme. Disa njerez mendojne qe shpirti fle gjate kesaj kohe dhe zgjohet me ardhjen e dyte te Krishtit. Bibla nuk perdor termin fle per te pershkruar nje njeri qe eshte I vdekur, por kjo perdoret per te shpjeguar se si turpi I nje personi te vdekur I duket atyre qe jane te gjalle (1Thesalonikasve 4:13). Nje njeri fle kur nuk eshte aktive ne boten materjale (Zbulesa 14:13). Shkrimet e tjera na thone qe shpirti I atyre qe vdesin eshte I ndergjegjshem mbas vdekjes (2Korintasve 5:8; Luka 16:19-31). Shpirtet e atyre qe vdesin shkojne tek Shoeli ose Hada. Hada eshte e ndare ne dy pjese (Luka 16:26). Pjesa e mire quhet parajse dhe eshte per ata qe jane te shpetuar (Luka 23:39-43; Veprat 2:27). Pjesa e keqe quhet turture dhe eshte per ata qe jane te humbur (Luka 16:23). E ardhmja jone vulozet ne piken e vdekjes. Shkrimet e shenjta nuk na japin informacion per ndonje shanc te dyte mbas vdekjes. Gjithashtu shkrimet nuk thone asgje per Purgatorin ose per nje zjarr ndeshkues te cilin shumica e te krishtereve duhet ta kujtojne perpara se te shkojne ne parajse. N.q.s. kur vdisni jeni nje besimtar I krishtere, larja e mekateve te Jezu Krishtit paguan per te gjitha mekatet e tua (1Gjoni 1:6-10). Doktrina e kishes katolike per purgatorin eshte e gabuar se thote qe Zoti eshte I limituar ne faljen e mekateve permes gjakut te Jezusit.

Fundi I kesaj bote do te jete me ardhjen e dyte te Jezu Krishtit. Asnjeri nuk e di se kur do te jete ardhja e tij (Mateu 24:44). Vete Jezusi tha qe nuk e dinte se kur do te ndodhte vetem ati e di (Mateu 24:36). Kini kujdes nga ata qe caktojne data dhe lexojne shenja dhe e dine se kur do te ndodhi. Zoti premtoi qe Zoti do te kthehej dhe Zoti I mban gjithmone premtimet e tij. Megjithese shume njerez dyshojne por ne duhet te besojme. Disa njerez te tjere thone qe Zoti do te veproje sipas atyre qe thone njerezit por Zotit do ti permbushet vullneti I tij (2Pjetri 3:1-4). Meqenese ne nuk e dime ardhjen e Jezusit ne duhet te jemi gjithmone gati (Mateu 24:44). Doktrina e ardhjes se dyte te Jezusit duhet te na shtyje ne te jetojme jete pa mekate. Pjetri shpjegon: Perderisa te gjitha keto gjera duhet te shkaterohen si te mos duket te kemi nje sjellje te shenjta dhe te perendishme? (2Pjetri 3:11). Meqenese ardhja e dyte e Jezusit do te thote shpetim dhe nje shtepi ne parajse per te krishteret kjo pershkruhet si nje shprese e bekuar (Titi 2:13).

Kur Jezusi te vije perseri ne kete bote do te ngjallen te gjitha qenjet njerezore. Jezusi ka thene: Ora po vjen kur te gjitha qe jane neper varre do ta degjojne zerin e tij dhe do te dalin prej tyre; ata qe kane bere te mira ne ringjalljen e jetes dhe ata qe kane bere te keqija ne ringjalljen e denimit (Gjoni 5:28-29). Ata qe kane vdekur do te ringjallen dhe ato qe jane akoma gjalle kur te vije Krishti do te presin ditën e gjykimit dhe do te hyne ne perjetshmeri (1Thesalonikasve 4:13-18). Kur shpirti te bashkohet me trupin do te ndodhi nje transformim. Ne do te kemi nje trup ringjalles I cili nuk do te vdesi kurre (1Korintasve 15:35-37). Ne nuk e dime natyren e kesaj egzistence te re, por ne dime qe do te jete si Jezusi nje trup I ringjallur (1Gjoni 3:2).

Mbas ardhjes se dyte te Krishtit dhe fundit te botes do te jete gjykimi I te gjithë njerezve. Do te gjykohemi nga Zoti dhe Krishti (Gjoni 5:22, 27; Veprat 17:30-31; Romakeve 14:10; 2Korintasve 5:10; 2Timoteu 4:1; Hebrenjve 12:23). Zoti do te na gjykoje nga ato gjera qe ne kemi bere ne kete bote (Zbulesa 20:12; Gjoni 12:48; Romakeve 2:6, 16). Do te jete nje ndarje mes njerezve: ato qe jane te shpetuar dhe ato qe jane te humbur (Mateu 25:31-46). Atyre qe do te shpetojne do ti thuhet: Ejani te bekuar te atit tim merni ne trashëgim mbreterine qe u be gati per ju qe nga krijimi I botes (Mateu 25:34). Atyre qe do te humbasin do ti thuhet: Largohuni nga une te mallkuar ne zjarr te pergatitur per djallin dhe engjejt e tij (Mateu 25:41). Dita e gjykimit nuk eshte nje dite e frikshme per ata qe besojne tek Krishti, meqenese ne ate dite do ta marin shperblimi e jo denim (Romakeve 8:1; Marku 9:41; Luka 6:35).

Parajsa eshte emri me te cilin te krishteret I referohen gjendjes se pertejshme te cilen Zoti ja garanton femijeve te tij. Parajsa eshte kaq e mrekullueshme sa kufiri I gjuhës njerezore dhe mendimi jane aq te medha sa qe bibla perdor figura letrare per ti shpjeguar ato (Zbulesa 21:1-25:5). Parajsa eshte nje vend I mrekullueshem sepse ne do te jemi me Jezu Krishtin (Gjoni 14:1-3; Filipjaneve 1:23; 1Thesalonikasve 4:16-17). Eshte sikur te jete nje feste apo banket (Mateu 22:1-14; Zbulesa 19:9). Apostulli Gjon pa parajsen me kete vizion:

Dhe degjova nje ze te madh nga qielli qe thoshte: Shtepia e Zotit eshte mes njerezve dhe ai do te banoje me ta; edhe ata do te jene populli I tij dhe vete Zoti do te jete bashke me ta, Zoti I tyre. Zoti do te thaje cdo lot nga syte e tyre dhe vdekja nuk do te jete me as brenge, as klithma, as tundim sepse gjerat e meparshme shkuan.

Dhe me tregoi lumin e paster te ujit te jetes, te kthjellët si kristali qe dilte nga fronti I Zotit dhe I qengjit. Ne mes te sheshit te qytetit ketëj e andej lumit ishte druri I jetes qe jep 12 fruta dhe nxjerr frutin e saj ne cdo muaj dhe gjethet e drurit jane per sherim te kombeve. Asnje mallkim nuk do te kete me dhe ne te do te jete fronti I Zotit dhe I qengjit e sherbetoret e tij do ti sherbejne. Ata do ta shohin fytyren e tij dhe emri I tij do te jete ne ballin e tyre. Dhe atje nate nuk do te kete dhe nuk kane nevojë per llambe, as per drite dielle sepse Zoti I ndricon dhe ata do te mberterojne ne shekullj te shekujve (Zbulesa 21:3-4; 22:1-5).

Ferri eshte fjala qe te krishteret perdorin per te pershkruar ata qe jane te humbur dhe qe nuk besojne tek Jezu Krishti. Fjala "ferr" I referohet nje koshi plerash jashte qytetit të Jerezalemit. Ishte nje vend ku digjeshin plerat. Ishte nje vend me tym, zjarr dhe korruptim. Kjo eshte nje permbledhje per te na kujtuar qe ne nuk duhet te shkojme ne ferr. Pershkrimi biblik per ferrin eshte perdorur me anen metaforike dhe figurative ashtu sic eshte perdorur edhe per parajsen. Ferri eshte nje vend me erresire sepse do te thote ndarje nga Zoti (Mateu 25:30; 2Pjetri 2:4; Juda 13). Eshte nje vend tymi dhe zjarri (Mateu 13:42; 25:41; Marku 9:48; Zbulesa 20:10-15), dhimbjeje (Mateu 25:30; Zbulesa 14:11). Kur nje person shkon ne ferr ai nuk mund te dali me jashte. Humbja eshte e perhershme dhe nuk ka me shprese (Mateu 25:10, 46; Zbulesa 14:11). Eshte e dukshme pse Jezusi I lajmeronte njerezit per ferrin (Luka 12:4-5; 13:28; Mateu 5:29-30; 10:28).

Kini kujdes nga disa doktrina si ato qe thone te shperndahemi dhe jo te rime te bashkuar. Shume nga keto doktrina vendosin data per ardhjen e dyte te Krishtit ne kete bote. Ata flasin per nje mbreterim te shpejte te Krishtit ne toke, por nuk do te kete asnje sekret kur te gjithë shenjterit do te zhduken. Nuk do te kete nje kthim te Krishtit te

mbreteroje ne toke per 1000 vjet. Kur Krishti do te kthehet te gjithë do te ngjallen, do te jete dita e gjykimit duke u ndjekur nga perjetesia dhe nuk do te kete mbreterim te Krishtit ne toke (Gjoni 5:28-29; 1Thesalonikasve 4:13-17; Hebrenjve 9:28; Zbulesa 1:7; 1Korintasve 15:23-24).

Ata qe parashikojne mijevjecarin bejne dy gabime kur interpretojne biblen. E para eshte se ata mendojne qe mbreteria e Zotit eshte rregull materjal ne kete bote, por mbreteria e Zotit eshte e pranishme si mbreteri shpirtore (Gjoni 18:36; Romakeve 14:17). Jezusi eshte mbret i mbreterve dhe mbreteria e tij egziston (Mateu 3:2; 11:12; 12:26-28; Marku 9:1; Luka 1:31-33; 16:16; Veprat 2:29-33; 7:56; Efesjaneve 1:20; Kolosjaneve 1:13; Hebrenjve 2:9; 12:28; Zbulesa 1:6, 9; 11:15). Se dyti ato marin pjese nga shkrimet e shenjta te cilat jane permbushur dhe thone qe ato nuk jane permbushur akoma. E shumta e pjeseve te cilave ato i kushtojne me shume vemendje jane permbushur me kthimin e Jezusit nga Babilonia ose me shkaterimin e Jeruzalemit nga Romaket ne A.D.70 (Mateu 24:1-28; Marku 13:1-23; Luka 21:5-36). Ata thone qe libri i Zbuleses predikon ngjarje te cilat nuk kane ndodhur akoma, por shumica e librit te Zbuleses eshte permbushur. Tema e tij kryesore eshte persekutimi i kishes se hershme nga mbreteria Romake (Zbulesa 17:1-2, 15-18), sepse te krishteret nuk adhurojne idhuj ose mbreter romak (Zbulesa 1:9; 2:10, 13; 6:9-11; 7:9, 13-14; 9:20-21; 12:17; 13:5-6, 15-17; 14:9-13; 16:2, 5-6; 17:6; 18:24; 19:2, 20; 20:4).

TRINIJA

Termi "trini" nuk eshte i perdorur ne bibel, por perdoret shpesh nga te krishteret per te pershkruar kuptimin e tyre per doktrinen e Zotit. Te krishteret jane monoteist qe do te thote qe besojne vetem ne nje Zot te vetem. Disa njerez ne bote besojne qe jane qindra e mijera Zot ne bote. Te krishteret ashtu si Hebrenjte besojne vetem ne nje Zot (Ligji i Perterire 6:4; Marku 12:29; 1Korintasve 8:4; Jakobi 2:19). Ne e njohim Zotin ne tre menyra: ne Atin, Birin dhe Shpirtin Shenjt. Eshte nje ndarje mes tyre megjithate eshte edhe nje bashkim ndermjet tyre. Ne kemi mesuar se Jezu Krishti eshte Zot dhe qe ai eshte hynor (Gjoni 1:1; 20:28; Filipjaneve 2:6). Meqenese ai eshte Zoti eshte pasuruar me adhurimet tona (Zbulesa 5:1-14). Vini re qe e njejta gje eshte edhe per Atin dhe Shpirtin Shenjt.

Ati eshte Zot dhe eshte hynor (1Korintasve 8:6; Galatasve 1:1; Efesjaneve 4:6; 1Pjetri 1:2; Gjoni 6:27). Kur ne bibel perdoret termi Zot pa ndonje reference shpesh here i referohet Atit. Zoti eshte madheshtor me gjithë qenjen dhe karakterin e tij. Keto qe po shkruajme tani jane disa attribute te Zotit Ate. Ai eshte i pavarur (Isaia 40:13-14; Psalmet 50:12; Veprat 17:25), i perjetshem (Psalmet 90:2-4; Ligji i Perterire 32:40; Jakobi 1:17), nje qenje shpirtore (Gjoni 4:24; Ligji i Perterire 4:15; Veprat 17:29), i plotfuqishem (Isaia 14:27; Psalmet 2:4), i zgjuar (Psalmet 147:5), kudo i gjindshem (Jeremia 23:23-24; Psalmet 139:7-12). Zoti Ati eshte i dashur (1Gjoni 4:8; Psalmet 118:1-29; Romakeve 8:35-39), i shenjte (Isaia 6:3-5; Psalmet 99:9; Zbulesa 15:4), i meshirshem (Ligji i Perterire 4:31; Psalmet 145:8) dhe i drejte (Isaia 5:16; Psalmet 11:7). Zoti eshte i madh, i magjishem, i madherishem dhe i pasur me adhurimet dhe devocionet tona (Zbulesa 4:1-11; Mateu 4:10; Luka 4:8; Ligji i Perterire 6:13).

Shpirti shenjt ishte edhe Zot qe ishte dhe hynor. Vini re tek Veprat 5:3-4 qe Ananiasi I genjeu Shpirtit Shenjt dhe pastaj e genjeu dhe Zotit (cf 1Korintasve 3:16-17; 6:19-20). Kjo ishte sepse shpirti shenjt ishte edhe Zot. Shpirti shenjte zoteron te njejtat attribute te Zotit (Romakeve 8:2; Gjoni 16:13; Hebrenjve 9:14; Psalmet 139:7), ben ate qe vetem Zoti mund te beje (Zanafilla 1:2; Psalmet 104:30; Gjoni 3:8; 16:8; Romakeve 8:11; 2Pjetri 1:21), ishte njesoj si Zoti (Mateu 28:19; 2Korintasve 13:13), nderohet dhe adhurohet ashtu si Zoti (1Korintasve 3:16). Mos ju drejtoni Shpirtit Shenjt si nje gje dhe sikur te ishte nje force impersonale. Shpirti shenjte ishte personal dhe mund ti drejtohet dikujt (Veprat 5:3-4; Efesjaneve 4:30). Shpirti shenjt punon me ne qe te na beje te shenjte dhe te na japi force ne (Veprat 2:38; 5:32; Romakeve 8:9-16, 26; 1Korintasve 3:16-17; 6:11, 19-20; 12:13; 2Korintasve 1:22; 5:5; Galatasve 4:6; Efesjaneve 1:13; 3:14-16; Titi 3:5; 1Gjoni 4:13; Juda 19). Shpirti shenjte mban deshmi te Jezu Krishtit qe ndihmon edhe bindjet tona (Romakeve 8:26-27).

Ati, Biri dhe Shpirti Shenjt jane Zoti, jane te njejte me njeri-tjetrin dhe jane te bashkuar ne nje (Gjoni 10:30; Mateu 28:19; Gjoni 15:26; 1Pjetri 1:2; 1Korintasve 12:4-6). Vini re se si Pali I konsideron keto se bashku: Hiri I Zotit Jezu Krishti, dashuria e perndise dhe bashkesia e frymes se Shenjte qofshin me ju te gjithë (2Korintasve 13:13). Te krishteret nuk jane unitare qe do te thote se ata nuk besojne qe Ati, Biri dhe Shpirti Shenjt jane te njejte dhe nuk kane dallim midis tyre. Te krishteret nuk besojne ne shume Zot, por vetem ne nje. Ata nuk besojne qe Ati, Biri dhe Shpirti Shenjt jane tre Zot te ndryshem. A ka vend mes ketyre dy ekstremeve? Duhet gjithë arsyeja njerezore dhe gjuha qe ne flasim per tu munduar ta kuptosh komplet Zotin. Zoti eshte I pafund. Te kuptosh Zotin komplet eshte dicka e paharitshme. Nje element misterioz mbetet ne doktrinen e trinise edhe pse shkencaret me te medhenj te botes jane munduar ta kuptojne gjate ketyre 2000 vjeteve te fundit. E vetmja gje qe mund te themi eshte se ne njohim Zotin si Atin, Birin dhe Shpirtin Shenjt.

SHPIRTI SHENJT DHE MREKULLITE

Zoti permbushi shume mrekulli ne bibel permes Shpirtit Shenjt. Arsyeja kryesore e mrekullive ishte konfirmimi I fjales se Zotit (Mateu 9:4-5; 12:28-29; Marku 2:10-11; 16:17-20; Luka 5:24; Gjoni 21:24-25; Veprat 2:32-33; 2Korintasve 12:12). Ne referim te shpetimit Zoti I ofroi qenjeve njerezore, shkrimin e Hebrenjve: ndersa perndia deshmonte per te me ane shenjash e mrekullish, me vepra te ndryshme te fuqishme dhe me dhurata te Shpirtit Shenjt, sipas vullnetit te tij (Hebrenjve 2:3-4). Kur Zoti zbuloi Krishtin dhe kjo gje u be e njohur te gjitha mrekullite e ariten qellimin e tyre. Gjate shekullit te pare mrekullite u bene te dukshme ndersa ne shekullin e dyte mrekullite nuk dukeshin me.

Thenje moderne per mrekullite nga njerez fetare, krishtere dhe jo te krishtere, jane te dobet kur bejne krahasimin e mrekullive ne kohen e Dhiates se Re. Ndonjehere nje thenie moderne per mrekullite eshte vetem nje sherim shpirtor ose nje ngjarje e pazakondshme se sa nje ngjarje supernatyrle. Pervec thenieve moderne mrekullite mund te shpjegojme edhe si ngjarje qe mund te ndodhin. Per shembull, nje thenie moderne qe mund te flasesh me gjuhe nuk ka te beje me dhuraten e Dhiates se Re. Te flisje me gjuhe ne Dhiaten e Re ishte si te flisje nje gjuhe te huaj qe nuk e ke studiuar kurre. (Veprat 2:6,

8). Gjuha moderne e folur nuk eshte asgje tjeter vecse nje gjuhe femnore per te cilen nje linguist thote qe nuk eshte nje gjuhe e vertete dhe qe psikologet e shpjegojne si vecori personaliteti shpesh karakteristik. Shume thenje moderne thone qe i perkufizojne mrekullite dhe jane rezultat I artisteve te paskrupullt. Ata luten ne naivitetin e njerezve ose ne shpresat e deshperuara te njerezve te semure. Shume investigator te shoqeruar nga shkencetare kane deshtuar me mrekullite e tyre. Ne te njejten kohe shume menyra te reja per mesim po zbulohen. Asnje njeri nuk ka fuqi qe te beje mrekulli, te sheroje te semuret ose te ringjalli te vdekurit.

Zoti nuk planifikoi qe mrekullite ti zbatonte me te gjitha moshat. Mrekullite ishin per te konfirmuar fjalen e tij qe ato te permbusheshin. Tani qe ai beri keto mrekulli Zoti nuk donte qe njerezit te shkonin ne kishë vetem per mrekullite e tij. Ai donte qe njerezit te ecnin pas besimit dhe jo pas vizionit (2Korintasve 5:7). Tani qe kisha konfirmon mesazhet e tij keto mesazhe jane te shkruara ne Dhiaten e Re, Zoti le qe mrekullite te vazhdojne te riten ne numer. Ky proces lejon kishen te jete e shenjte, duke vepruar si nje I ritur qe ecen ne besim, jo si nje femije qe eshte ne kerkim te nje mrekullie apo prove. Pali I referohet kesaj si ardhja complete dhe perfekte (1Korintasve 13:8-13; cf Efesjaneve 4:11-16). Te kerkosh per mrekulli sot eshte si te kthehesh femije (Mateu 12:38-39; 1Korintasve 13:11). Edhe kur mrekullite ishin te pranishme ne kishen e Dhiates se Re, Pali vuri re rendesine dhe domethenien e tyre ne jeten tone (1Korintasve 12:29-13:13). Permes moshave te njerezve te krishtere gjerat kryesore jane besimi, shpresa dhe dashuria keshtu dhe Pali shpjegon nepermjet ketyre rreshtave: Tani pra keto tre gjera mbeten: besimi, shpresa dhe dashuria; por me e madhja nga keto eshte dashuria (1Korintasve 13:13; cf Mateu 22:36-40).

SHKRIMET E SHENJTA

Dokumentat te cilat bejne Dhiaten e Vjeter dhe te Re, Biblen konsiderohen shume nga te krishteret. Ato jane si gjygtari me I larte qe te krishteret mund ti drejtohen per ndonje pyetje fetare. Bibla na tregon ne vullnetin e Zotit dhe na ben te ditur se si veproi Zoti per te shpetuar qenjet njerezore (Psalmet 119:105). Autoret e ketyre shkrimeve ishin te ndihmuar nga shpirti shenjt keshtu qe bibla nuk eshte ndonje liber I zakondshem. Eshte e frymezuar nga shpirti shenjt dhe mund te drejtoje nje njeri drejt jetes se perjetshme (Hebrenjve 4:12). Burimi I shkrimeve eshte Zoti vete. Keto shkrime nuk jane opiniononi dhe interpretimi I disa autoreve (2Pjetri 1:20-21). Pali tha: I gjithë shkrimi eshte I frymezuar nga perendia dhe I dobishem per mesim, bindje, ndreqje dhe per edukim me drejtesi; qe njeriu I perndise te jete I perkryer teresisht I pajisur per cdo veper te mire (2Timoteu 3:16-17). Librat e tjere pervec Bibles mund te studjohen dhe mund te jene per te miren tone ose per te keqen tone. Te studjosh, te besosh dhe ti bindesh Bibles do te thote shpetim (Jakobi 1:21; 2Timoteu 3:15; 1Pjetri 1:22-25; Gjoni 20:30-31).

Bibla eshte nje permbledhje e 66 shkrimeve te ndryshme te shkruara nga me shume se dyzet autore ne me shume se 1500 vjet. Bibla ndahet ne dy pjese te medha, Dhiata e Vjeter dhe Dhiata e Re. Dhiata e Vjeter u shkruajt ne kohen e Mojsiut. Ajo permban udhezime per popullin e Izraelit duke I treguar atyre se si te jetojne dhe adhurojne. Ajo gjithashtu permban histori, poezi, kenge adhurimi, thenie dhe profeci. Te

krishteret besojne shkrimet e ne Dhiaten e Vjeter dhe aty shohin dhe vullnetin e Zotit (2Timoteu 3:16; 2Pjetri 1:21; Gjoni 10:35), por ne nuk ndjekim te gjitha komandat fetare qe ndodhen ketu. Keto komanda ju dhane Izrealitasve per kohen e Mojsiut (Ligji I Perterire 5:1-2; Ezekieli 20:10-12). Jezu Krishti eshte percjellesi I eres se re (Mateu 5:17; Kolosjaneve 2:14; Efesjaneve 2:15; Romakeve 6:14; 7:4; 10:4). Dhiata e Vjeter ishte per te pergatitur Dhiaten e Re dhe qe te krishteret te jetonin nen nje urdher te ri (Galatasve 3:23-26; Hebrenjve 7:12; 8:1-13; 10:1-10; Kolosjaneve 2:14). Per shembull, te krishteret nuk sakrifikojne me kafshet sepse Krishti u sakrifikua per te gjithë ne.

Megjithese te krishteret nuk jetojne nen urdhrin e Mojsiut, ka shume arsye per te studjuar Dhiaten e Vjeter. Kisha e hershme perdikonte dhe studjonte Dhiaten e Vjeter (Veprat 2:14-36; 8:31-35; 17:2-3, 11; 18:28; 28:23). Pali konfirmoi qe ishte e dobishme dhe ndihmese per te krishteret (1Korintasve 10:11; Romakeve 15:4). Shume principe e kane origjinen e tyre ne Dhiaten e Vjeter. Kualitetet e mira dhe te keqja jane te permbleshura ne jeten e Dhiates se Vjeter. Kjo eshte nje rekord I rendesishem. Shpjegon shume gjera ne Dhiaten e Re dhe permban deshmi te Jezu Krishtit. Studjoni librin e Dhiates se Vjeter per te mesuar te vertetat e karakterit te Zotit dhe per te jetuar nje jete te mire morale. Kini kujdes dhe mos ndiqni keshillat e Dhiates se Vjeter sepse ato ishin vetem per Izrealitasit (Galatasve 5:4).

Shkrimet e Dhiates se Re jane thelbesore sepse ato tregojne historine e Jezu Krishtit dhe te kishes se hershme. Domethenia e Zotit per Jezu Krishtin shpjegohet ne Dhiaten e Re. Dhiata e Re permban dokumenta te cilat kane nje rendesi historike te vecante, sepse u shkruajten nga njerëz te cilet ishin deshmitare te jetes, mrekullive, vdekjes dhe ringjalljes se Jezu Krishtit. Shume nga shkrimet e Dhiates se Re u shkruajten nga Jezusi dhe nga apostuj te zgjedhur (Romakeve 1:1; Galatasve 1:1; 1Pjetri 1:1; 2Pjetri 1:1). Kur te filloni te lexoni Biblen filloni nga ungjilli dhe lexoni Dhiaten e Re perpara se te lexoni Dhiaten e Vjeter.

PERMBLEDHJE E LIBRAVE TE BIBLES

Shkrimet e Dhiates se Vjeter

Zanafilla: Historia e fillimit te botes, raca njerëzore dhe mardhenjet e Zotit me njerëzit permes moshes patriakale. Pese librat e pare te Dhiates se Vjeter jane quajtur Pentaterc.

Eksodi: Clirimi I popullit te Izraelit nga skllaveria e Egjiptit.

Levitiku: Ligjet ceremoniale, rituale dhe morale te Izraelit.

Numrat: Nje mbajtje e egersise se popullit te Izraelit.

Ligji I Perterire: Ligji mes Zotit dhe Izraelit.

Jozueu: Marrja dhe ndarja e tokes se premtuar mes fiseve te Izraelit.

Gjygtaret: Historia e Izraelit perpare monarkise.

Ruthi: Historia e stergjyshes se mbretit David.

1Samuelit: Jetet e Samuelit, Salit dhe Davidit.

2Samuelit: Me shume nga jeta e Davidit, mbretit te dyte te Izraelit.

1Mbretëve: Jeta e Solomonit dhe e mbretëve te tjere dhe nje pjese e jetes se profetit Elia.

2Mbreterve: Elia dhe Elisha dhe historite e mbreterive te Izraelit dhe Judes dhe Babilonise.

1Kronikave: Nje ritregim I mbreterise se Davidit.

2Kronikave: Nje ritregim I mbreterise se Solomonit dhe e mbreterve te tjere deri tek shkaterimi I Izraelit nga Babilonia.

Esdra: Kthimi I Izraeliteve nga Babilonia, ndertimi I tempullit dhe puna e Esdres.

Nehemia: Rindertimi I mureve te Izraelit nen udheheqjen e Nehemias.

Ester: Shpetimi I Hebrenjve nga Ester gjate perjudhes Persjane.

Jobi: Nje diskutim dramatik I drejtesise se Zotit kur nje individ lejohet te vuaje.

Psalmet: Nje permbledhje e kengeve dhe lutjeve te Izraelit.

Fjalet e urta: Nje koleksjon I fjaleve te urta shumica e thene nga Solomoni.

Predikuesi: Nje diskutim per kuptimin e jetes.

Kenga e Kengeve: Nje poezi dashurie.

Isaia: Orakuj profetik mbi mbreterine e Zotit dhe shpresen qe sjell Mesia. Ky liber dhe te tjeret me pas jane libra profetike.

Jeremia: Deklarata profetike sidomos rreth renjes se Judes ne Babiloni.

Vajtimet: Nje rishikim I renjes se Jeruzalemit ne Babiloni.

Danieli: Disa ngjarje nga sundimi I Babilonise dhe nje afirmim I historise se Zotit.

Osea: Mos besimi I Izraelitasve dhe dashuria e Zotit, ku tregohet me shume ne martesen e Oseas me Gomerin.

Joeli: Nje thirje per pendim.

Amosi: Nje thirje per drejtesi ne Izrael.

Abdia: Endomi I denuar nga Izaeli I pafat.

Jona: Nje profet qe predikoi ne qytetin e Ninives.

Mikea: Nje padrejtesi, nje ritual bosh dhe nje shpjegim e besimit te vertete.

Nahumi: Nje deklarate e sovranitetit te Zotit e pare ne gjykimin e Ninives.

Habakuku: Besim ne drejtesine e Zotit duke pare te varferit dhe te pafuqishmit.

Sofonia: Gjykimi I Zotit per mekatet e Judes dhe te kombeve te tjera.

Hagai: Nje kurajim I Hebrenjve per te rindertuar tempullin.

Zakaria: Rindertimi I tempullit dhe shpresa qe na sjell Mesia.

Malakia: Nje thirje per Izraelitasve qe te pendohen.

Shkrimet e Dhiates se Re

Mateu: I pari I kater ungjilleve qe tregon per jeten dhe mesimet e Krishtit.

Marku: Me I shkurteri I kater ungjilleve I cili tregon per mesimet e Krishtit.

Luka: Ungjilli qe tregon dashurine universale te Jezusit per te gjithë llojet e njerezve.

Gjoni: Ungjilli I fundit qe u shkruajt per ti dhene lexuesit besimin ne Jezus.

Veprat e Apostujve: Historia e kishes se hershme dhe tregon punen e apostujve Pjeter dhe Pal.

Romakeve: Nje nga 13 kartat e Palit e cila nenvizon planin e Zotit per shpetim nepermjet Jezu Krishtit.

1Korintasve: Nje perpjekje per te korrigjuar problemet e kishes se Korintit.
2Korintasve: Mbrojtja e Palit per veten e tij dhe per punen e tij si apostull.
Galatasve: Nje mbrojtje e justifikimit permes besimit per te bindur ritet e Hebrenjte ne kisha.

Efesjaneve: Nje shpjegim I qellimit te Zotit ne Jezu Krisht.
Filipjaneve: Gezimi I ungjillit dhe mirenjohja e Palit.
Kolosjaneve: Nje heresi e hershme dhe peshtatja e Krishtit.
1Thesalonikasve: Ardhja e dyte e Krishtit, jeta krishtere dhe ministria e Palit.
2Thesalonikasve: Vazhdim pune deri kur Krishti te kthehet perseri.
1Timoteu: Nje leter inkurajimi per nje predikues te ri duke u perballuar me veshitresite dhe mesimet fallce.
2Timoteu: Nje leter tjeter inkurajimi per Timoteu perpara vdekjes se Palit.
Titi: Udheheqje per nje perdikues te ri.
Filemonit: Nje perpjekje per te dale nga skllaveria.
Hebrenjve: Superioriteti I Krishtit si prifti me I larte dhe ungjilli mbi sistemit te Dhiates se Vjeter.

Jakobi: Udhezime per jeten e perditshme krishtere.
1Pjetrit: Duke jetuar nje jete te shenjte.
2Pjetrit: Problemi I mesuesve te rreme ne kisha.
1Gjoni: Perballimi I kishes me mesuesit e rreme.
2Gjoni: Rendesia e dashurise dhe besimit duke pare mesuesit e rreme.
3Gjoni: Nje leter falenderimi.
Juda: Nje lajmerim per mesuesit e rreme.
Zbulesa: Nje denese figurative e Mbreterise Romake per persekutimin e kishes se hershme dhe nje profeci e renjes se Romes ne fund te botes.

PERFUNDIMI

Cfare eshte krishterimi? Mbas shume diskutimesh nga shume tema, shpresojme qe arsyeya eshte e qarte. Krishterimi eshte qe Jezusi I Nazaretit eshte biri I Zotit, Krishti. Eshte dicka bindese qe dashuria dhe vullneti I Zotit gjendet ne te. Per te qene te krishtere do te thote qe ta njohesh Krishtin dhe te behesh si ai deri kur Krishti te jete brenda jush dhe te jetoje ne ju (Filipjaneve 3:10; Galatasve 2:20; 4:19; cf Efesjaneve 4:13). Nje I krishtere eshte ai qe jeton me besim ne birin e Zotit (Galatasve 2:20). Te njohesh Krishtin eshte shume e rendesishme sa qe cdo gje tjeter ne bote eshte e parendesishme (Filipjaneve 1:21; 3:7-9), sepse Jezu Krishti eshte e vetmja shprese per gjithë shpetimin e qenjeve njerezore (Veprat 4:12; Gjoni 14:6).

Kuptimi I Jezu Krishtit eshte permbledhur ne letren e shkruajtur nga Hebrenjte: Perendia mbasi u foli se lashti shume here dhe ne shume menyra eterve me ane te profeteve, se fundi keto dite na ka folur me ane te Birit, te cilin e beri trashegimtar te te gjitha gjerave, me ane te cilit e krijoi gjithesine. Ai duke qene shkelqimi I lavdise se tij dhe vula e qenjes se tij dhe duke mbajtur te gjitha me fjalen e fuqise se tij, mbasi e beri vete pastrimin nga mekatet tona, u ul ne te djathten e madherise ne vendet e larta (Hebrenjve 1:1-3).

Apostulli Pal shkruajti gjithashtu nje permbledhje se kush eshte Jezusi: Ai eshte shembellesa e perendise se padukshem, I parelinduri I cdo krijese, sepse ne te u krijuan te gjitha gjerat ato qe jane ne qiejt dhe ato mbi dhe, gjerat qe duken dhe ato qe nuk duken: frone, zoterime, principata dhe pushtete; te gjitha gjerat jane krijuar me ane te tij dhe ne lidhje me te. Ai eshte perpara cdo gjeje dhe te gjitha gjerat qendrojne ne te. Ai eshte vete kreu I trupit, pra I kishes; ai eshte fillimi, I parelinduri nga te vdekurit, perderisa te kete paresine ne cdo gje, sepse Ati I pelqeu qe ne te te banoje e gjithe plotesia, dhe duke bere paqen me ane te gjakut te kryqit te tij, duke fituar pas, me ane te tij, te gjitha gjerat, si ato qe jane mbi dhe dhe ato qe jane ne qiej (Kolosjaneve 1:15-20).

Fjala Greke *dia* perkthehet me fjalen *permes*. Kjo fjale shpesh perdoret si dicka qe qendron permes nje objekti dhe nje qellimi. Vini re ne paragrafet e ardheshme se si hiri, e verteta, shpetimi, jeta, falja, paqja, justifikimi, e drejta, vitorja mbi vdekjen dhe pajtimi te gjitha vine *pemes* Jezu Krishtit (Gjoni 1:17; 3:17; 10:9; 14:6; Veprat 10:43; 13:38; 15:11; Romakeve 1:5; 5:1, 2, 9, 17, 18, 19, 21; 8:37; 1Korintasve 15:57; 2Korintasve 3:4; 5:18; Efesjaneve 1:5; 2:18; Filipjaneve 1:11; Kolosjaneve 1:20; 1Thesalonikasve 5:9; Hebrenjve 7:25; 1Gjoni 4:9).

Kuptimi I Jezusit eshte pare ne shume emra, tituj, dhe shume terma shpjegues ne Bibël, te cilet perfshijne Krisht (Mateu 16:16), Zot (Gjoni 1:1; 20:28), Biri I Zotit (Gjoni 3:16; 20:31; Romakeve 1:3), Emanuel (Mateu 1:23), qingji I Zotit (Gjoni 1:29), drita e botes (Gjoni 9:5), shpetimtar (Luka 2:11; Gjoni 4:42), fjala (Gjoni 1:1, 14), Alfa dhe Omega (Zbulesa 21:6), bariu I mire (Gjoni 10:11), mbreti I Hebrenjve (Mateu 27:37), Zoti (Veprat 2:36), mbret I mbreterve dhe Zot I Zoteve (Zbulesa 19:16), Zoti I lavdise (1Korintasve 2:8), Zoti I shenjte (Marku 1:24), guri I cepit (Efesjaneve 2:20), fondacioni (1Korintasve 3:11), bariu kryesor (1Pjetri 5:4) dhe Biri I dashur (Luka 3:22; 9:35).

Per keto arsye ne besojme te Jezu Krishti dhe I bindemi vullnetit te tij. Ju mund te fitoni gjithcka dhe nuk humbni asgje. Shume njerëz u kthyen mbrapsht se ndjekuri Jezusin. Jezusi u kthye nga dishepujt qe mbeten dhe I pyeti ata: A doni dhe ju te largoheni? Simon Pjetri ju pergjigj: Zot te kush te shkojme? Ti ke fjale jete te perjetshme. Ne kemi besuar dhe kemi njohur se ti je Krishti, Biri I Perendise te gjalle (Goni 6:66-69). Perse u shkruajt ky liber? Per te perdorur fjalet e apostullit Gjon qe tha: u shkruajt qe ju te besoni se Jezusi eshte Krishti, Biri I Zotit dhe qe duke besuar ta keni jeten ne emer te tij (Gjoni 20:30-31).

CFARE ESHTË KRISHTERIMI?

Kush ishte Jezusi?

A ishte ai Krishti, Biri I Zotit?

A u lind Jezusi nga nje grua e virgjër?

A mekatoi ndonjehere Jezusi?

Perse u kryqezua Jezusi?

A u ngjalli me te vertete Jezusi?

A na e ka treguar Jezusi te ardhmen tone?

A e dime ne se kur do te kthehet Jezusi?

A eshte Jezusi shpetimtari I vetem?

Cfare eshte mbereteria e Zotit?

Si eshte kisha me te vertete?

Perse eshte kryqi kaq I rendesishem per te krishteret?

Si duhet te adhurojne te krishteret?

Si mund te behemi te krishtere?

Si duhet te jetoje nje I krishtere?

A mund qe te krishteret sot te bejne mrekulli?

Kush eshte kuptimi I pagezimit te krishtere?

Kush eshte ndryshimi mes Dhiates se Vjeter dhe te Re?

Kush eshte kuptimi I trinise?